

Torsdagen den
5 april 1979

Torsdagen den 5 april

Kl. 19.30

*Meddelande om
motionstider,
m. m.*

§ 1 Meddelande om motionstider, m. m.

TALMANNEN:

Till kammarens ledamöter har utdelats en stencilrad sammanställning varav framgår vilka dagar motioner sist får väckas med anledning av de propositioner som avlämnas t. o. m. fredagen den 6 april.

Jag får vidare meddela, att de propositioner som under tiden den 9–11 april överlämnas till kammaren kommer att per post tillställas ledamöterna i den mån delningsupplaga föreligger. Propositionerna kommer dessutom att som vanligt utdelas i ledamöternas fack.

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

§ 2 Anslag till bostadsbyggande, m. m. (forts.)

Fortsattes omröstningarna beträffande civilutskottets betänkande 1978/79:26.

Mom. 20

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 9 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 20 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 9 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 136

Nej – 128

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Mom. 21

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 10 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 21 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 10 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 137
Nej - 130

Mom. 22

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 11 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 22 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 11 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 135
Nej - 131

Mom. 23

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 12 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 23 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 12 av Per Bergman m. fl.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 137
Nej - 130

Mom. 24

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 24 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 258
Nej - 9

Mom. 25

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 13 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 25 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 13 av Per Bergman m. fl.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 137
Nej - 130
Avstår - 1

Mom. 26-28

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 29

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Mom. 30-33

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 34

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 15 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 34 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 15 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 139
Nej - 131

Mom. 35

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 16 av Per Bergman m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 35 röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 16 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 137
Nej – 131

Mom. 36 och 37 a–c

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 37 d

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 17 av Karl-Erik Strömberg och Karin Ahrland i motsvarande del, 3:o motionerna nr 396 och 1644 av Lars Werner m. fl. i motsvarande delar samt 4:o motionen nr 1057 av Rolf Hagel och Alf Lövenborg i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Karl-Erik Strömberg begärde votering upptogs för bestämmande av kontraposition i huvudvoteringen de återstående propositionerna, av vilka den under 2:o angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Tore Claesson begärt votering upptogs för bestämmande av kontraposition i voteringen om kontraposition i huvudvoteringen ånyo propositionerna under 3:o) och 4:o), av vilka den under 3:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig.

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition för voteringen om kontraposition i huvudvoteringen uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 37 d antar reservationen nr 17 av Karl-Erik Strömberg och Karin Ahrland i motsvarande del röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit motionerna nr 396 och 1644 av Lars Werner m. fl. i motsvarande delar.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 32
Nej – 10
Avstår – 228

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition för huvudvoteringen uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 37 d röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 17 av Karl-Erik Strömberg och Karin Ahrland i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Karl-Erik Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 230
Nej – 28
Avstår – 2

Mom. 37 e

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionerna nr 396 och 1644 av Lars Werner m. fl. i motsvarande delar, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Mom. 38

Utskottets hemställan bifölls.

Mom. 39

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels utskottets hemställan med den ändring däri som föranleddes av bifall till motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 39 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit utskottets hemställan med den ändring däri som föranleds av bifall till motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claesson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 262
Nej - 9

Mom. 40

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 18 a av Kjell Mattsson m. fl. samt 3:o reservationen nr 18 b av Per-Olof Strindberg och Georg Danell, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Sven Eric Åkerfeldt begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Rolf Dahlberg begärt votering beträffande kontrapositionen, upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 40 antar reservationen nr 18 a av Kjell Mattsson m. fl. röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit reservationen nr 18 b av Per-Olof Strindberg och Georg Danell.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Rolf Dahlberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 102
Nej - 43
Avstår - 125

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 40 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 18 a av Kjell Mattsson m. fl.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sven Eric Åkerfeldt begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 137

Nej - 134

Mom. 41

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 19 av Kjell Mattsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Sven Eric Åkerfeldt begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 41 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 19 av Kjell Mattsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sven Eric Åkerfeldt begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 202

Nej - 67

Avstår - 1

Mom. 42 och 43

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 44

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 20 av Kjell Mattsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Sven Eric Åkerfeldt begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 44 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 20 av Kjell Mattsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sven Eric Åkerfeldt begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 201
Nej - 69
Avstår - 1

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Mom. 45-47

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 48

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 21 av Kjell Mattsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Sven Eric Åkerfeldt begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 48 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 21 av Kjell Mattsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Sven Eric Åkerfeldt begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 163
Nej - 107
Avstår - 1

Mom. 49

Utskottets hemställan bifölls.

Mom. 50

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 22 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per-Olof Strindberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 50 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 22 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per-Olof Strindberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 229

Nej - 42

Mom. 51

Utskottets hemställan bifölls.

Mom. 52

Propositioner gavs på bifall till 1:o) utskottets hemställan, 2:o) reservationen nr 23 av Per Bergman m. fl. samt 3:o) motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Per Bergman begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Tore Claeson begärt votering beträffande kontrapositionen, upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraposition i huvudvoteringen angående civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 52 antar reservationen nr 23 av Per Bergman m. fl. röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 127

Nej - 9

Avstår - 135

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 52 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 23 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 140
Nej – 131

Mom. 53

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 24 av Per Bergman m. fl. samt 3:o motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Per Bergman begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o angivna förklarades ha flertalets mening för sig.

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 53 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 24 av Per Bergman m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 140
Nej – 131

Mom. 54

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärde votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 54 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 261
Nej - 10

Mom. 55

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 55 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 260
Nej - 9

Mom. 56

Utskottets hemställan bifölls.

Mom. 57

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 25 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per-Olof Strindberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 57 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 25 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per-Olof Strindberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 229
Nej - 41

Mom. 58

TALMANNEN: Propositioner ställs först beträffande yrkandet 2 i motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. och därefter beträffande utskottets hemställan i övrigt vid detta moment.

Yrkandet 2 i motionen 1065 av Lars Werner m. fl.

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels detta motionsyrkande, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 58 såvitt avser yrkandet 2 i motionen nr 1065 av Lars Werner m. fl. röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionsyrkandet.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 261
Nej - 9

Mom. 58 i övrigt

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 26 av Per Bergman m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per Bergman begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 58 i övrigt röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 26 av Per Bergman m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per Bergman begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 139
Nej - 131

Mom. 59

Utskottets hemställan bifölls.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Mom. 60

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 60 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 261
Nej – 9

Mom. 61–73

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 74

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 27 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per-Olof Strindberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 74 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 27 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per-Olof Strindberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja – 226
Nej – 42
Avstår – 2

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.**Mom. 75*

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 791 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 75 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 791 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 261
Nej - 9

Mom. 76

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 28 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per-Olof Strindberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 76 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.
Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 28 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per-Olof Strindberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 228
Nej - 42

Mom. 77

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels utskottets hemställan med den ändring däri som föranleddes av bifall till motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Mom. 78

Utskottets hemställan bifölls.

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Mom. 79

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels utskottets hemställan med den ändring däri som föränleddes av bifall till motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 79 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit utskottets hemställan med den ändring däri som föränleddes av bifall till motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 261
Nej - 9

Mom. 80-83

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Mom. 84

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 31 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Per-Olof Strindberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 84 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 31 av Per-Olof Strindberg och Rolf Dahlberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Per-Olof Strindberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 228
Nej - 41

Mom. 85

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra

propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till bostads-
byggande, m. m.*

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 85 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 261
Nej - 9

Mom. 86

Utskottets hemställan bifölls.

Mom. 87

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 26 mom. 87 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 258
Nej - 9
Avstår - 2

Mom. 88

Utskottets hemställan bifölls.

Civilutskottets betänkande nr 27

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Tore Claeson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller civilutskottets hemställan i betänkandet nr 27 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit motionen nr 396 av Lars Werner m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Tore Claeson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 259

Nej - 9

§ 3 Anslag till polisväsendet

Föredrogs justitieukskottets betänkande 1978/79:28 med anledning av propositionen 1978/79:100 såvitt gäller anslag till polisväsendet jämte motioner.

TALMANNEN:

I fråga om detta betänkande hålles gemensam överläggning för samtliga punkter. Under den gemensamma överläggningen får yrkanden framställas beträffande samtliga punkter i betänkandet.

I det följande redovisas endast de punkter, vid vilka under överläggningen framställts särskilda yrkanden.

Punkten 1 (Rikspolisstyrelsen)

Regeringen hade i propositionen 1978/79:100 bil. 5 (justitiedepartementet) under punkten B 1 (s. 28-31) föreslagit riksdagen att till Rikspolisstyrelsen för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 180 451 000 kr., varav 10 647 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:1169 av Gösta Bohman m. fl. (m), vari såvitt nu var i fråga hemställts att riksdagen begärde att regeringen lade fram förslag om inrättande av ytterligare en polisskola (yrkandet 6).

Utskottet hemställde

1. att riksdagen beträffande medelsberäkningen med bifall till regeringens förslag till Rikspolisstyrelsen för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsanslag av 180 451 000 kr., varav 10 647 000 kr. att avräknas mot automobilskat-

temedlen,

2. att riksdagen beträffande ytterligare en polisskola skulle avslå motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 6).

Reservation hade avgivits

1. av Bertil Lidgard (m) och Håkan Winberg (m) som beträffande ytterligare en polisskola ansett att utskottet under 2 bort hemställa att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 6) som sin mening gav regeringen till känna vad reservanterna anført i detta hänseende.

Punkten 2 (Polisverket: Inköp av motorfordon m. m.)

Regeringen hade under punkten B 2 (s. 31–34) föreslagit riksdagen att till Polisverket: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 40 411 000 kr., varav 28 086 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:855 av Håkan Winberg m. fl. (m), vari såvitt nu var i fråga hemställt att riksdagen under punkten B 2 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 220 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 40 631 000 kr., varav 28 086 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen (yrkandet 3).

Utskottet hemställde

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:855 i denna del (yrkandet 3) till Polisverket: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 40 411 000 kr., varav 28 086 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Reservation hade avgivits

2. av Bertil Lidgard (m) och Håkan Winberg (m) som ansett att utskottet bort hemställa att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 855 i denna del (yrkandet 3) till Polisverket: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 40 631 000 kr., varav 28 086 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Punkten 5 (Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader)

Regeringen hade under punkten B 6 (s. 36–45) föreslagit riksdagen att till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 2 883 632 000 kr., varav 663 235 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna 1978/79:351 av Rune Torwald m. fl. (c), 1978/79:583 av Per Gahrton (fp),

Anslag till polisväsendet

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

1978/79:850 av Olof Palme m. fl. (s), vari hemställtts att riksdagen som sin mening gav regeringen till känna vad som i motionen anförts om riktlinjer för åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten,

1978/79:851 av Gudrun Sundström m. fl. (s),

1978/79:1169 av Gösta Bohman m. fl. (m), vari såvitt nu var i fråga hemställtts att riksdagen uttalade att de s. k. Stockholmsförsöken med särskilda narkotikarotlar borde utvidgas till flera delar av landet (yrkandet 2) och att riksdagen beslutade att till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 2 899 950 000 kr., varav 667 235 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen (yrkandet 4),

1978/79:1189 av Åke Polstam m. fl. (c), såvitt nu var i fråga (yrkandet 1), och

1978/79:1192 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari hemställtts att riksdagen beslutade som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen om åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten samt begära av regeringen att under vårriksdagen återkomma med förslag till åtgärdsprogram mot denna brottslighet.

Utskottet hemställde

1. att riksdagen beträffande medelsberäkningen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 4) till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsanslag av 2 883 632 000 kr., varav 663 235 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

2. att riksdagen beträffande narkotikarotlar skulle avslå motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 2),

3. att riksdagen beträffande medborgarvittnen skulle avslå motionen 1978/79:351,

4. att riksdagen beträffande förhör med barn skulle avslå motionen 1978/79:851,

5. att riksdagen beträffande rekryteringen till tjänster för bekämpande av den ekonomiska och den organiserade brottsligheten skulle avslå motionen 1978/79:1189 i denna del (yrkandet 1),

6. att riksdagen beträffande åtgärder mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten skulle avslå motionerna 1978/79:850 och 1978/79:1192,

7. att riksdagen beträffande behandlingen av synskadade skulle avslå motionen 1978/79:583.

Reservationer hade avgivits

3. av Bertil Lidgard (m) och Håkan Winberg (m) som beträffande medelsberäkningen ansett att utskottet under 1 bort hemställa

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 4) till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsan-

slag av 2 899 952 000 kr., varav 667 235 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

4. av Lisa Mattson, Eric Jönsson, Arne Nygren, Lilly Bergander, Hans Pettersson i Helsingborg, Carl Lidbom och Helge Klöver (samtliga s) som beträffande åtgärder mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten ansett att utskottet under 6 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionen 1978/79:850 och med anledning av motionen 1978/79:1192 som sin mening gav regeringen till känna vad reservanterna anfört i detta hänseende.

Punkten 6 (Lokala polisorganisationen: Utrustning)

Regeringen hade under punkten B 7 (s. 45 och 46) föreslagit riksdagen att till Lokala polisorganisationen: Utrustning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 22 635 000 kr., varav 4 436 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna

1978/79:350 av Sven-Gösta Signell m. fl. (s) och

1978/79:1169 av Gösta Bohman m. fl. (m), vari såvitt nu var i fråga hemställt att riksdagen beslutade att till Lokala polisorganisationen: Utrustning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 23 635 000 kr., varav 2 641 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen (yrkandet 5).

Utskottet hemställde

1. att riksdagen beträffande medelsberäkningen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 5) till Lokala polisorganisationen: Utrustning för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 22 635 000 kr., varav 4 436 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

2. att riksdagen beträffande telefoner vid obemannade polisstationer skulle avslå motionen 1978/79:350.

Reservation hade avgivits

5. av Bertil Lidgard (m) och Håkan Winberg (m) som beträffande medelsberäkningen – under förutsättning av bifall till den vid punkten 5 avgivna reservationer nr 3 – ansett att utskottet under 1 bort hemställa

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:1169 i denna del (yrkandet 5) till Lokala polisorganisationen: Utrustning för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 23 635 000 kr., varav 2 641 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

Anslag till polisväsendet

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

ARNE NYGREN (s):

Herr talman! Sällan torde så många ord ha tillgripits för att beskriva så litet som vad justitieutskottets majoritet använt i betänkandet 28, i skildringen av borgerliga insatser mot den organiserade och den ekonomiska brottsligheten.

Drygt fem sidor i betänkandet har man ägnat åt denna i sak så magra redovisning. Jag skall ur ordflödet sålla fram vad den borgerliga majoriteten vill beskriva.

Den första sidan använder man för att tala om att regeringen sedan 1977 har avdelat 55 polismanstjänster, av vårt lands nära 17 000 poliser, i kampen mot den organiserade och den ekonomiska brottsligheten. I år vill man plussa på med ytterligare 33 polismanstjänster.

Den andra och den tredje sidan i denna del av betänkandet ägnar majoriteten åt att beskriva socialdemokraternas och kommunisternas motio-
ner samt den samarbetsgrupp som bildats mellan polisen, åklagar-, skatte- och tullmyndigheten samt den arbetsgrupp som rikspolisstyrelsen tillsatt, i kampen mot ekonomisk brottslighet.

Den fjärde och den femte sidan ägnas åt att beskriva alla förslag om lagändringar som har lämnats till regeringen senare år. Men det finns bara något enstaka exempel på att förslag har gått vidare från regeringen till riksdagen. Man har en känsla av att man på borgerligt håll är nöjd med att man har fått förslag – sedan har regeringen inte vågat ta ställning till förslagen och lägga propositioner.

Ja, ärade kammarledamöter, detta är allt. Skulle jag mot förmodan ha utelämnat något konkret i denna redovisning hoppas jag att utskottsmajoritetens talesman rättar mig. Men jag tror inte att det blir något tillägg – insatserna är inte mer omfattande än som jag har beskrivit dem. Men det gäller att ur mängden av ord i betänkandet plocka fram det konkreta.

Den kritik som jag i fjolårets debatt riktade mot de tre borgerliga partierna för bristande vilja och avsaknad av kraft att ta itu med den ekonomiska brottsligheten i vårt land finns det anledning att förstärka i år.

Regeringen har nämligen under det år som gått fått många nya förslag till lagstiftning mot denna brottslighet, men bara marginella delar har formats i förslag till riksdagen.

Brottsförebyggande rådet har sedan början på 1978 överlämnat fem förslag till åtgärder – främst lagstiftningsändringar – mot den organiserade och den ekonomiska brottsligheten. I går lämnades ett sjätte förslag. Inget av dessa har ännu vandrat från regeringen till riksdagsbeslut.

Flera utredningsförslag har framlagts – exempel på dem redovisas i majoritetens skrivning – men även där efterlyser vi åtgärder med anledning av lämnade förslag. Det är djupt beklagligt att de goda uppslagen endast leder till arkivering i departementens skrivbordslådor.

Dagens Nyheter presenterade för en tid sedan en ledare, byggd på märklig information från justitieutskottets behandling av bl. a. den socialdemokratiska partimotionen 850 med förslag till åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Enligt ledaren skulle det i riksdagen i dag råda i stort sett

partienighet om principerna för brottsbekämpning i vårt land.

Motiveringen för den slutsatsen i DN var att socialdemokraterna nöjde sig med att föreslå att riksdagen skulle ge regeringen till känna våra kritiska synpunkter mot den borgerliga hanteringen av åtgärderna mot den ekonomiska brottsligheten.

Nu är ett tillkännagivande det sätt på vilket vi kan ge uttryck för vår mening i denna fråga.

Det är nämligen så att kampen mot denna brottslighet endast till ringa del är en polisiär fråga. Men i riksdagsbehandlingen har en koppling gjorts till polisanslagen.

Vår kritik i motionen och vår reservation i betänkandet ger besked om att denna brottsbekämpning inte kan hänföras till något enskilt departement, inte heller till enbart vårt utskott. Kritiken riktar sig mot regeringen – mot den borgerlighet som sedan 1976 haft majoritet i vårt land.

Efter två och ett halvt år med moderaterna, centern och folkpartiet i majoritetsställning i riksdagen vågar jag säga att skattefifflare, valutaspekulanter, konkurssvindlare, fastighetshajar och andra ekonomins brottslingar inte har mycket att frukta av denna regim.

De förslag som samlats i borgerliga statsråds skrivbordslådor kommer tydligen att få ligga kvar där tills regeringsperioden går ut. Och socialdemokraternas förslag här i riksdagen om samhällsåtgärder mot den ekonomiska brottsligheten kommer man tydligen konsekvent att rösta ned i kraft av sin majoritet.

Jag vill erinra utskottets borgerliga majoritet, kammarens övriga ledamöter och regeringens företrädare här om att vi faktiskt under senare år har haft möjlighet att fatta många beslut om åtgärder mot denna brottslighet, men den borgerliga majoriteten har sagt nej, nej, nej, i votering efter votering.

Några exempel:

1. Den borgerliga majoriteten sade nej till socialdemokraternas förslag om stickprovskontroll för att förhindra valutasmuggling, trots att kravet hade stöd t. o. m. i riksbanksfullmäktige.

2. Borgarnas majoritet stoppade en socialdemokratisk proposition från 1976 om ändring i konkurslagen för att komma till rätta med fattigkonkurser.

3. Till 1981 sköt den borgerliga majoriteten upp kravet på avveckling av de gamla 5 000-kronorsbolagen. Många skumma skrivbordsföretags levnad förlängdes därmed.

4. Socialdemokraternas krav på en allmän skatteflyktslag har röstats ned. Förslag har utlovats varje år sedan 1976 men uteblivit.

5. Med stöd av sin riksdagsmajoritet lyckades moderaterna, folkpartisterna och centerpartisterna försena ett år den nya taxeringsorganisation som skall underlätta skattekontrollen.

6. Socialdemokraternas förslag från sommaren 1976 om åtgärder för att försvåra handeln med grå arbetskraft har regeringen tydligen lyckats stoppa i Mundebos skrivbordslåda.

7. De förslag som vi socialdemokrater i fjol presenterade här i kammaren

på åtgärder mot ekonomins brottslingar röstades ned sent på kvällen den 13 april 1978.

8. För kort tid sedan stoppade samma borgerliga majoritet ett krav från socialdemokraterna i skatteutskottet på en rikskampanj mot skattefusk och skatteflykt. Inga sådana kampanjer i folkpartiets Sverige!

9. För några veckor sedan krävde C.-H. Hermansson och jag i en frågestund här i kammaren att justitieministern skulle ge klart besked om att kampen mot den ekonomiska brottsligheten var en prioriterad brottsbekämpningsfråga. Men justitieministern vägrade ge en sådan förklaring.

10. Den borgerliga regeringen har också ändrat av den tidigare socialdemokratiska regeringen före 1976 givna direktiv till utredningar, vilket kommer att medföra att väntade förslag om åtgärder mot ekonomins brottslighet inte får den kraft vi hade önskat.

Ja, kammarledamöter, detta är tio exempel på hur de borgerliga partierna i kraft av sin riksdagsmajoritet har förhindrat åtgärder mot den organiserade och den ekonomiska brottsligheten. Med ett sådant handlande i bakgrunden finns det ingen möjlighet – hur ordrikt man än formulerar ett utskottsbetänkande – att framställa den borgerliga regeringen och den borgerliga majoriteten såsom beredd att angripa denna brottslighet.

I den socialdemokratiska reservationen till betänkandet understryker vi vikten av att samhället inte förlorar tid i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Det finns goda skäl för det påpekandet. Det har med åren utvecklats närmast pinsamt enkla sätt för mindre nogräknade företagare att bedriva ekonomisk brottslighet i vårt land.

I publikationen *Det likvida fusket*, utgiven av uppbördsenheten vid länsstyrelsen i Stockholm, redovisas många exempel på sådan brottslighet. Där beskrivs också hur bristen på samspel mellan myndigheter numera leder till att företagare lång tid kan strunta i att betala arbetsgivaravgifter, mervärdeskatt, källskatt m. m., innan samhället reagerar.

Där berättas också hur enkelt företagare kan upprepa konkurser och göra goda affärer vid varje tillfälle. Där redovisas också hur lindriga straffen är för dem som ertappas och hur lätt det är att komma undan ådömda böter och avgifter.

I december 1977 redovisade uppbördskontoren i vårt land att samhället låg ute med nära tre miljarder kronor i obetalda avgifter och skatter. Vid senaste årsskiftet hade enbart Stockholm en miljard i sådana rester.

Vi har i vårt land världsrekord i konkurser. Ca 70 % av dem är s. k. fattigkonkurser. Var tredje konkurs beräknas dölja ett lagbrott.

Samhällets resurser för att angripa dessa problem är klart otillfredsställande. Den oro vi socialdemokrater uttrycker i reservationen, dvs. oron för att samhället inte hinner hålla takt med denna brottslighets utveckling när det gäller motåtgärder, har jag härmed försökt redovisa skäl för.

Vi skulle behöva ett helt annat tempo än dagens i kampen mot denna brottslighet för att vi kraftfullt skulle kunna påstå att den ekonomiska brottsligheten håller på att motas tillbaka. Detta är också anledningen till att vi varnat regeringen för att man tar det arbete som pågår inom brottsföre-

byggande rådet som en intäkt för passivitet i sitt handlande. Det kan finnas skäl överväga om det arbetet är tillräckligt omfattande, om man har tillräckliga resurser och om arbetet kan bedrivas på annat sätt för att man skall kunna få snabbare resultat.

För oss socialdemokrater är denna brottsbekämpning en klart prioriterad fråga. I vårt partis tiopunktsprogram inför valet 1979 finns också bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten som ett av kraven.

Det tillkännagivande till regeringen som vi nu begär vore en viktig markering av att riksdagen bedömer denna brottsbekämpning som särskilt viktig liksom att man bedömer att det föreligger ett behov av handfastare insatser än vad som varit fallet under senare tid. Men än en gång torde vi få uppleva att den borgerliga majoriteten röstar nej, att den anser att allt är bra som det är.

Tydligt är att en socialdemokratisk valseger i höst som ger oss riksdagsmajoritet är en förutsättning för att vi skall få resultat av kampen mot den ekonomiska brottsligheten i vårt land.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen nr 4 i justitieutskottets betänkande nr 28.

HÅKAN WINBERG (m):

Herr talman! Låt mig allra först till Arne Nygren, som var så kritisk mot majoritetsskrivningen, säga att man kanske inte skall kasta sten när man sitter i *glashus*. Den socialdemokratiska reservationen till detta betänkande är verkligen inte särskilt imponerande. Delvis innebär den endast en ändring av ett eller annat ord. När jag lyssnade till Arne Nygrens anförande och när jag första gången läste den socialdemokratiska reservationen kom jag faktiskt, herr talman, att tänka på några ord ur Älgskyttnarne:

”Ej köpslagades länge, och ej avprutades mycket,
häften dock prutades strax.”

Herr talman! Kraven på trygghet i olika avseenden i samhället är ofta aktuella i den politiska debatten. Ett av de kraven, som många människor finner utomordentligt viktigt, är kravet på rättstrygghet. Det är riktat till staten från den enskilde individen, och det gäller skydd för individen gentemot angrepp som riktar sig mot liv, hälsa, egendom, integritet. Det är att kunna känna att man har ett skydd mot att bli utsatt för övergrepp och våld från andra.

Det är statsmakten som har ansvaret för att detta skydd blir effektivt, att denna trygghet blir verklig. Det sker genom lagstiftningen – strafflagstiftningen, skadeståndslagstiftningen m. m. – men det sker också genom att vi ser till att det finns organ med erforderliga resurser för att tillämpa lagstiftningen.

Speciella behov av åtgärder för att vi skall komma till rätta med den situation som råder föreligger inom några särskilda områden av kriminalpolitiken. Det gäller våldsbrotten, narkotikabrotten, ungdomsbrottsligheten och den brottslighet som ofta något diffust och ofta med mindre grad av precision kallas för den ekonomiska och organiserade brottsligheten.

Anslag till polisväsendet

Justitieutskottet har kunnat konstatera att åtskillig lagstiftningsverksamhet pågår inom dessa områden. När det gäller resurserna på polisområdet anser dock vi moderater, att behovet på en del områden är så stort att ytterligare medelsanvisning måste ske i förhållande till vad regeringen föreslår.

Statistiken visar att brottsligheten i Sverige alltjämt är mycket hög. Ingen lär dock tro att brottsligheten kan bekämpas bara genom att vi får fler poliser. Vi vet alla att för brottsbekämpningen behövs många samverkande insatser – ofta utanför den traditionella kriminalpolitikens ram. Men vi vet också – och det finns särskild anledning att påpeka det när kammaren behandlar frågan om anslagen till polisväsendet – att möjligheterna att klara upp brott är viktiga i kampen att förhindra nya. Här har polisen en utomordentligt viktig uppgift – måhända den viktigaste. Polisen har därmed också en hjälpande funktion med en klart humanitär arbetsinriktning.

För att polisen skall hinna med att utreda begångna brott måste den förstärkas. För det kommande budgetåret har de lokala polisstyrelserna yrkat på 1 542 nya polismanstjänster. Länsstyrelserna har begränsat kravet till 1 378 och rikspolisstyrelsen gick ner till 326. Regeringen har endast tagit upp 130. Bertil Lidgard och jag föreslår nu med utgångspunkt i moderata samlingspartiets partimotion att riksdagen beviljar medel, som möjliggör att 300 nya polismanstjänster inrättas nästa budgetår.

Vi anser att detta är ett minimum. Med vårt förslag finns det dock större möjligheter att effektivare sätta in åtgärder på områden där situationen är särskilt oroande. Både övervakningsverksamheten och kriminalavdelningarna får därmed en betydande förstärkning i förhållande till regeringens förslag.

Som särskilt nödvändigt att tillgodose med snara insatser ser jag behovet att bekämpa den tilltagande rån- och våldsbrottsligheten. Brotten mot så att säga vanliga medborgare, mot personer som inte har något tidigare samröre med gärningsmannen, pekar tyvärr på en ökning. Angrepp på både personal och passagerare i bussar, spårvagnar och tunnelbana har blivit alltför vanliga och kan rimligen inte tolereras utan måste följas av effektivare insatser än vad som hittills har skett.

Den statsmakt måste betecknas som förödande svag som inte kan klara att ge rimlig säkerhet för medborgarna på allmänna kommunikationsmedel och på offentliga platser.

Antalet vakanta polismanstjänster är i dag för många. Ett enhälligt utskott konstaterar – i likhet med departementschefen – att det är angeläget att antalet vakanta tjänster minskas. Extraordinära insatser har skett några år genom ökning av antalet polisaspiranter som kan få grundutbildning vid polisskolan. Men det betyder att andra erforderliga utbildningsverksamheter fått stå tillbaka. Det kan inte ske i längden utan att negativa konsekvenser uppstår för annan utbildning. Därför bör utbildningskapaciteten öka. Riksdagen bör nu uttala att en ny polisskola bör inrättas. Annars är det risk att vi om några år får ytterligare brist på polismän här i landet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att medel skall anvisas för inköp

av en stabiliseringsutrustning till en helikopter. Det beräknas kosta 110 000 kr. Rikspolisstyrelsen hade begärt att sådan stabiliseringsutrustning skulle skaffas till tre helikoptrar, och det skulle alltså kosta ytterligare 220 000 kr. Syftet med dessa utrustningar är att öka flygsäkerheten vid ambulansflygningar under mörker och under svåra väderförhållanden. Moderaterna i justitieutskottet har bedömt denna utrustning ha så stor humanitär betydelse – den ökar väsentligt möjligheterna att rädda människoliv – att rikspolisstyrelsens krav på tre utrustningar trots det svåra budgetläget bör bifallas.

Herr talman! Med detta yrkar jag nu bifall till reservationen 1, som gäller tillkännagivande om inrättande av ytterligare en polisskola, reservation nr 2, som avser inköp av ytterligare två stabiliseringsutrustningar till helikoptrar, och reservation nr 3, som gäller beviljande av medel för 300 nya polismans-tjänster nästa budgetår.

De kostnadsökningar som bifall till reservationerna 2 och 3 medför finns täckta genom kostnadsbesparingar, som vi moderater anvisat i andra sammanhang.

NILS BERNDTSON (vpk):

Herr talman! I boken *Indoktrineringen i Sverige*, som utkom för ett tiotal år sedan, illustrerade författaren Göran Palm olikheterna i samhället med konsuln och maskinföraren:

”Dessa 50-åringar är båda barnfödda i Östergötland och har alltså gjort sin värnplikt vid samma regemente, den ene som menig, den andre som fänrik, och på lediga stunder ägnar de sig gärna åt trädgårdsskötsel, den ene på sin kolonilott, den andre på Rivieran. Båda är intelligenta och arbetsföra, men medan den ene säger sig arbeta för brödfödan och familjen (4 skift) säger sig den andre *arbeta för samhället, utvecklingen och landets bästa (1 skift).*”

Jag har erinrat om detta därför att det återspeglar ett synsätt på olika människors roll som också har betydelse när man diskuterar den ekonomiska brottsligheten. Den som arbetar för brödfödan är väl kringgårdad med bestämmelser som gör att varje intjänt krona och varje uppäten brödbit blir beskattad till fullo. Den som har omdömet om sig att arbeta för samhället, utvecklingen och landets bästa har många kryphål som lättar skattebördan.

Om den som arbetar för brödfödan därtill skulle göra sig skyldig till ett brott mot lagen – exempelvis att snatta korv i butiken – bestraffas han hårt och stämplas som en usel varelse. Om däremot den som säger sig arbeta för samhället, utvecklingen och landets bästa undandrar samhället pengar som det rätteligen skall ha, blir strax bedömningen en annan. Det är inte lika simpelt som att snatta. Han blir möjligen exempel på följderna av det höga skattetrycket. Han kan t. o. m. få sitt fall lågt prioriterat; det finns så många andra fall av brottslighet som skall utredas.

Till bilden hör att det som brukar betecknas ekonomisk brottslighet har sådan omfattning att sakkunskap anlitas för att hitta kryphål, utnyttja tvetydiga bestämmelser och även undanröja bevis. Vi har i andra sammanhang haft anledning att diskutera skatteflykt och skattefusk liksom behovet

av åtgärder mot dessa företeelser. Gränserna mellan skatteflykt och skattefusk och den ekonomiska brottsligheten i övrigt är inte särskilt skarpt markerade. Ligheterna är många.

Den ekonomiska brottsligheten utmärks av att den som främsta offer har samhället. Det är samhället som drabbas av skadeverkningarna i form av uteblivna skatteintäkter, bortskänkta statsbidrag, förstörda naturtillgångar osv. Men också enskilda människor drabbas både direkt och indirekt. När hänsynslösa profitörer lägger ner företag för att rädda eller förbättra profiten, drabbas arbetare och tjänstemän som kanske arbetat större delen av sitt liv i företaget. Det ingår ofta i mönstret att profitörerna placerat pengar utomlands och kan leva bekymmerslösa dagar i Schweiz, Liechtenstein eller andra tillflyktsorter.

För att förstå och komma till rätta med den ekonomiska brottsligheten är det nödvändigt att man söker dess ursprung. Denna verksamhet kan inte ses isolerad från det kapitalistiska systemet som bygger på vinstintressen och bortser från samhällliga intressen. Det är i detta system som den ekonomiska brottsligheten frodas. Gränserna är ibland något flytande mellan accepterad affärsverksamhet och brottslig verksamhet. Det finns en rad transaktioner och bolagsbildningar vars syfte uppenbarligen är att komma undan skyldigheter mot samhället.

Det allvarliga är att den ekonomiska brottsligheten förekommer i organiserad form, att den uppvisar nya metoder och förgreningar och alltså tilltar i omfattning.

Kan man då göra något åt denna företeelse utan att ändra samhällssystemet? Självklart kan man det och man måste det. Inte ens i ett kapitalistiskt samhälle kan vad som helst tolereras i fråga om metoder som drabbar samhället.

Tyvärr är det dock så, att regeringar av de olika slag vi sett under de gångna åren uppvisat en skrämmande oförmåga och ovilja att med kraft ta itu med problemen. De förslag som finns i årets budgetproposition om ökade ekonomiska insatser ändrar inte detta omdöme. Utmärkande för medelstilldelningen är att den sker inom ramen för nuvarande organisation och inte innebär någon medveten inriktning av åtgärderna mot denna speciella form av brottslighet.

I vpk-motionen 1192 har vi anfört att det behövs en serie åtgärder: speciella utrednings- och åklagargrupper som handlägger skattebrott i nära samarbete med de fiskala enheterna och uppbördsenheterna på länsstyrelserna m. fl. åtgärder och en uppföljning i de myndigheter som bildar övriga länkar i kedjan. Det krävs en målmedveten inriktning av åtgärderna. Detta har saknats och saknas alltjämt.

Justitiekottet noterar att frågan om samhällets åtgärder mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten under senare år kommit alltmera i blickpunkten. Man talar om att det råder stor samstämmighet om att ifrågakvarande brottslighet utgör ett mycket allvarligt samhällsproblem. Så långt kan man följa med utskottet även om samstämmigheten inte omfattar spekulanternas krets. Men när det hävdas att det under senare tid gjorts

kraftiga insatser för att på olika sätt möta denna brottslighet, stämmer det inte. De åtgärder utskottet talar om kan inte anses vara de kraftiga åtgärder som krävs. Hänvisningen till pågående utredning fritar heller inte från skyldigheten att snabbt vidta åtgärder.

Om justitieutskottet anser att de åtgärder som vidtagits och som hittills aviserats räcker för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten, är man offer för en villfarelse som är förödande för samhället och som endast kan glädja de krafter som bedriver den brottsliga verksamheten.

En aktuell debatt som förekommit har rest frågan om prioritering av kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Länsåklagare Wendt skrev att vår skattelagstiftning är ett himmelrike för skatteskojare. Den ekonomiska brottsligheten har beräknats kosta samhället 10-40 miljarder årligen. Hans slutsats var: Sätt åt våra rikemanstjuvar. När han sökte verka effektivt för detta stötte han på motstånd på högre ort.

En brottslighet som bedrivs i organiserade former med medhjälpare och bulvaner måste betraktas som särskilt allvarlig. Det är så den ekonomiska brottsligheten på hög nivå bedrivs. Därför krävs mer kvalificerade åtgärder för att bekämpa denna form av brottslighet.

Den ekonomiska brottsligheten är mångskiftande, och stundom visar den stor upplifningsrikedom. Det saknas inte exempel på hur företag investerat betydligt större summor utomlands än de som beviljas av myndigheterna, hur ägare till företag som låtit gå omkull i Sverige placerat betydande tillgångar utomlands, hur lokaliseringstöd och andra samhällsinsatser otillbörligt utnyttjats och hur skenaffärer med icke existerande varor förekommer. Tyvärr har det inte klart sagts ut att den ekonomiska brottsligheten är så allvarlig att den bör prioriteras av polis och åklagarmyndigheter.

Om man studerar protokollet från den debatt i ärendet som fördes här i kammaren den 1 mars och som Arne Nygren har åberopat, måste man säga att justitieministerns svar på frågorna inte var helt klarläggande på denna punkt. Eftersom justitieministern har för avsikt att ta till orda i dagens debatt, vill jag gärna ställa frågan: Delar justitieministern uppfattningen att den ekonomiska och organiserade brottsligheten är av så allvarlig art att den skall ges förtur i polisens och åklagarnas arbete?

I detta betänkande från justitieutskottet behandlas flera motioner som rör åtgärder mot den ekonomiska och organiserade brottsligheten. Från vpks sida har vi ansett att riksdagen borde begära förslag till åtgärdsprogram redan under vårriksdagen. Jag har svårt att förstå att detta skulle stå i motsättning till behovet av åtgärder på samhällslivets alla områden, som tydligen undertecknarna av reservationen 4 menar. Ett sådant åtgärdsprogram kan naturligtvis inte begränsas till nödvändiga resurssatsningar till polis- och åklagarmyndigheter utan måste omfatta en rad åtgärder, såsom skisserats i motionen. Reservationen 4 har dock samma syfte som vår motion, även om man där inte begär omedelbara åtgärder, och vi kommer att stödja den, därest vår motion inte bifalles.

Jag yrkar, herr talman, bifall till motionen 1192.

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

ÅKE POLSTAM (c):

Herr talman! Det här betänkandet omfattar i huvudsak anslagen till polisväsendet för nästa budgetår, vilket redan framgått av debatten. Förslagen i budgetpropositionen föregås som vanligt av en information om brottsutvecklingen, som nu har visat en tendens att stanna upp. Det är speciellt tillgreppsbrotten som inte ökar som tidigare. Men man vet inte om den här utvecklingen är tillfällig – departementschefen uttrycker sig också med stor försiktighet, vilket det nog finns anledning att göra.

Brottsförebyggande rådet, eller BRÅ som vi brukar kalla det, har närmare studerat brottsutvecklingen och redovisat arbetet i en särskild rapport som också återopas i propositionen. Därför finns det kanske ingen anledning att nu i detalj gå igenom BRÅ-rapporten.

Det är i alla fall glädjande om våldsbrotten fortsätter att gå tillbaka. Det är också glädjande att inbrotten minskar och har minskat under 1978 och då speciellt i bostäder, eftersom just bostadsinbrotten många gånger skrämmer folk och skapar en känsla av rättsotrygghet. Den känslan kan också ha förstärkts efter det att inbrottet som sådant togs bort som ett av rekvisiten för grov stöld.

Brottsutvecklingen under den tid som polisväsendet har varit förstatligt har emellertid visat en skrämmande ökning, från knappt 400 000 brottsbalksbrott år 1965 till ca 700 000 år 1978 – vi har inte fått de definitiva siffrorna. Det är mycket – men det är naturligtvis inte förstatligandet av polisväsendet som har bidragit till den här ökningen. Utvecklingen har varit densamma i många andra länder.

● I det här sammanhanget är naturligtvis utvecklingen av den organiserade och ekonomiska brottsligheten mycket allvarlig, och den följer som regel konjunkturen både upp och ner: lågkonjunktur – låg brottslighet, högkonjunktur – hög brottslighet. Totalt sjönk också antalet brottsbalksbrott under konjunktursvackan 1977–1978. Även om den allvarigare brottsligheten också stagnerat något, så är situationen ändå mycket otillfredsställande. Men efter trepartiregeringens tillkomst 1976 har man verkligen tagit sig an de här frågorna på allvar, och folkpartiregeringen har fortsatt det här arbetet.

Det var som sagt först när den nya regeringen tillträdde hösten 1976 som det blev fart på det här arbetet. Från socialdemokratiskt håll var det ingen före Barbro Engman-Nordin som föreföll intresserad av att ställa upp och arbeta mot den organiserade och ekonomiska brottsligheten. Det var givetvis berömvärdt av henne – men varför ingen annan före henne under alla år av socialdemokratiskt styre?

Nu vill Arne Nygren, som förr var tyst som muren i dessa frågor, höja tonen och ta åt sig äran av Barbro Engman-Nordins motioner. Han gör det gärna ensam – inte bara i de här budgetdebatterna utan också i interpellationsdebatter, för att ge sken av styrka och kraft i bekämpandet av den här typen av brottslighet. Det är nog Arne Nygren som strör ord utan innehåll omkring sig. Sedan var det så att Barbro Engman-Nordins motion tillkom under 1977/78 års riksmöte, och den avstyrktes enhälligt av justitieutskottets samtliga ledamöter, inbegripet samtliga socialdemokrater. Men det har Arne

Nygren underlåtut att informera kammarens ledamöter om.

Sanningen är den att det var rikspolisstyrelsen som inte längre kunde se på när denna brottslighet utvecklade sig som den gjorde. Det var rikspolisstyrelsen som presenterade den första utredningen, och den tillkom på eget initiativ, vilket var bra. Därefter har arbetet verkligen kommit i gång, även om det återstår mycket ännu.

Arbetet i de grupper inom brottsförebyggande rådet som håller på med den övergripande översynen av lagstiftningen mot den organiserade och ekonomiska brottsligheten är mycket angeläget. Det bedrivs också förtjänstfullt och med stor effektivitet.

Några av de brott som är särskilt angelägna att motverka är omnämnda i utskottsbetänkandet. Det är exempelvis aktiebolagsrättsliga transaktioner, skatte-, uppbörds- och valutabrott. Det gäller även svarta och eljest bedrägliga fastighetsaffärer, koppleri, häleri och miljöbrott samt naturligtvis också väpnade rån och andra allvarliga tillgrepps- och bedrägeribrott. Utskottet är enigt om att de här grupperna av brott är de allvarliga.

När det gäller skattebrotten här vi i en centermotion tagit upp den företeelse som går under benämningen "det kvittolösa samhället". Här måste samhället också sätta in åtgärder och försöka hitta en väg som förhindrar en fortsatt utveckling i detta avseende. Här har s-reservanterna inga synpunkter. Innebär det möjligen att man accepterar denna företeelse?

Utöver översynen av lagstiftningen har nu satsningar gjorts på den polisiära sidan. I år tillkommer 33 nya tjänster på kriminalavdelningarna, så att det nu finns totalt 95 tjänster enbart för spaning och utredning av ekonomisk brottslighet. Tyvärr finns den här öronmärkta personalen endast i de tre största polisdistrikten och i Sundsvall fr. o. m. i år. Det är, Arne Nygren, inte tillräckligt, men pengarna har inte räckt till för ytterligare tjänster än. Men det kommer.

Sedan finns det ytterligare en stor grupp inom polisen som arbetar med bekämpandet av den här brottsligheten. I alla grupp II-distrikt finns det nämligen sedan gammalt väl kvalificerad utredningspersonal på detta område. Det finns t. o. m. i något eller några distrikt kriminalpolismän med juris kandidat-examen som sysslar med den här utredningsverksamheten. Också där är man således mycket aktiv i arbetet för att bekämpa den här allvarliga brottsligheten, även om den personalen ännu inte tillhör dessa öronmärkta grupper.

Svensk polis har alltså långt tidigare än nu – om än underbemannad – bekämpat den här allvarliga brottsligheten. Detta är jag angelägen att säga i justitieministerns närvaro och som ett erkännande till alla de duktiga och ambitiösa polismän, som under många år gjort ett utomordentligt fint arbete utan att uppmärksammas. Fortsatt vidareutbildning av de här polismännen är en angelägen uppgift och en stor resurstillgång när det gäller så här komplicerad utredningsverksamhet. Här gäller det alltså att utnyttja resurserna, och kanske framför allt att behandla personalen så att den vill ställa upp och fortsätta med detta viktiga arbete. Risk föreligger annars att deras intresse svalnar och att de tycker att de särskilt tillkomna tjänsterna och grupperna får

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

ta över hela ansvaret för utredningarna. En sådan utveckling skulle kunna bli ödesdiger. I stället bör de uppmuntras att fortsätta och utveckla sig ytterligare på detta område.

I en centermotion har vi tagit upp frågan om direktrekrytering av vissa specialister när det gäller den allvarliga ekonomiska brottsligheten. Detta är en intressant fråga, och den har också tagits upp av 1975 års polisutredning. Efter remissbehandling av utredningen får vi ta ställning till den frågan.

Utöver satsningen på personalsidan i direkt spanings- och utredningsarbete har det startats ett organiserat samarbete mellan olika myndigheter som kan beröras av arbetet med att bekämpa den här allvarliga brottsligheten. Denna grupp heter SAMEB. Sedan finns det en arbetsgrupp på rikspolisstyrelsen som kallas SPANEK, som bl. a. har till uppgift att utarbeta förslag till metoder vid spaning rörande ekonomisk brottslighet. Dessa två grupper nämndes för all del med en viss ironi av Arne Nygren – jag hoppas att det inte var så. Riksåklagaren har också en arbetsgrupp som svarar för åklagarens verksamhet på det här området, och styrgruppen och de tre arbetsgrupperna inom BRÅ är nu väl kända. Vi har fått en effektivare taxeringsorganisation, och på skatteområdet pågår ett omfattande utvecklingsarbete – även på det internationella området och på valutaområdet. Exekutionsväsendet är också inkopplat. Det ligger visserligen inte inom justitiedepartementets område, men den personalen kommer ändå i kontakt med den ekonomiska brottsligheten. Personalen kommer att utbildas för att möta just denna brottslighet.

Frågan om en generalklausul mot skatteflykt är inte ny. Den är på gång i regeringens kansli, där ett lagförslag skall granskas av lagrådet. Innan dess kan väl ingen kräva att riksdagen skall fatta något beslut. Från rättsäkerhetssynpunkt är det angeläget att ett sådant lagförslag är väl underbyggt och därmed också granskat av lagrådet. Sedan är det skatteutskottet som skall utskottsbehandla förslaget innan riksdagen kan ta ställning.

På lagstiftningssidan fortsätter förmögenhetsbrottsutredningen, prostitutionsutredningen och sexualbrottsutredningen. Inom den närmaste tiden skall betänkandet om företagsböter remissbehandlas. Nyligen har BRÅ:s PM om sakhäleri och dobbleri presenterats, och när det gäller sakhäleri kommer av allt att döma en proposition till riksdagen i år. Dessa förslag återkommer till riksdagen efter sedvanlig beredning.

Riksdagen behandlar nu också ändringar i konkurslagen för att bl. a. förhindra nya gäldenärsbrott och andra brott i samband med konkurser, t. ex. näringsförbud. Förra året fattade riksdagen beslut som skall motarbeta handeln med svarta lägenheter. Vi väntar lagstiftningsförslag om tillståndskrav vid förvärv av hyresfastigheter och om lagfartsplikt.

Allt det här visar att det har gjorts och görs en hel del redan för att bekämpa den organiserade ekonomiska brottsligheten. Aldrig tidigare har så mycket gjorts på det här området som efter regeringsskiftet 1976. Och ändå är det fortfarande lika angeläget att understryka vikten av att samhället aldrig ger upp utan oförtrutet sätter in kraftfulla åtgärder på en bred front för att möta

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

den ekonomiska och den organiserade brottsligheten.

Det var med stort intresse jag tog del av den socialdemokratiska reservationen. Jag fick ganska snabbt klart för mig att den var skriven för att få fram någon form av profilering i dessa frågor. Reservationen innehöll dock inte något matnyttigt i förhållande till utskottsmajoritetens skrivning. Men med en så omfattande motion måste man naturligtvis på något sätt göra en markering. Det gäller att inte komma bort i debatten, eller att inte jämföras med borgarna.

Herr talman! Jag har kanske uppehållit mig alltför länge vid den organiserade och ekonomiska brottsligheten. Jag borde kanske ha berört andra frågor i utskottsbetänkandet, men i övrigt är ju utskottet i huvudsak enigt. Dessutom är det avtalat att Bonnie Bernström skall bemöta övriga reservationer om en stund. Jag vill därför nu bara avsluta mitt anförande med att yrka bifall till utskottets betänkande på samtliga punkter.

ARNE NYGREN (s) kort genmäle:

Herr talman! I mitt inlägg sade jag till utskottsmajoritetens talesmän att i den mån jag hade glömt något i mitt försök att vaska fram vad deras mångordiga skrivning innehöll skulle man vara vänlig att komplettera mig. Nu har två av de tre haft ordet, men jag har inte hittat någonting utöver vad jag redovisade för kammaren. Det kan vara intressant att konstatera detta.

Sedan vill jag rätta herr Polstam. Han säger att före den borgerliga regeringens tillkomst var ingenting på gång. Om herr Polstam hade lyssnat till mitt inlägg, hade han funnit att jag där redovisade tre exempel på åtgärder som var på gång men som ni centerpartister i sällskap med moderater och folkpartister röstat ned här i kammaren: åtgärder mot den grå arbetskraften, åtgärder mot fattigkonkurser, och våra försök att fullfölja förslaget om en skatteflyktslag.

En liten kommentar om Barbro Engman-Nordin. Hon var en stridbar talesman i kampen mot den ekonomiska brottsligheten, men hennes motion var, Åke Polstam, överspelad när den kom upp till behandling i vårt utskott. Inte ens motionären yrkade bifall. Orsaken var rikspolisstyrelsens aktivitet. Den är berömlig, och jag delar Åke Polstams mening att den har spelat en roll. Jag hade en känsla av att Åke Polstam menade, att bara man hade kunnat tillsätta ytterligare några polistjänster i kampen mot den ekonomiska brottsligheten, skulle man ha varit lugnare. Jag vill fråga Åke Polstam: Varför kommenterar ni inte ett enda av de tio exempel som jag gav på hur ni har suttit med den borgerliga majoriteten här i kammaren och röstat ned socialdemokratiska krav som vi har rest i kamp mot den ekonomiska brottsligheten?

ÅKE POLSTAM (c) kort genmäle:

Herr talman! På den sista frågan måste jag svara att alla de frågor som Arne Nygren nämnde har varit under beredning, och av den anledningen har de inte behandlats såsom Arne Nygren velat. I motsats till vad som var fallet

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

under den socialdemokratiska regeringens tid vill Arne Nygren nu ha omedelbara resultat av de socialdemokratiska motionsförslagen utan att invänta det underlag som krävs, det som ni alltid krävde under er regeringstid. Det är klart att ni själva tycker att ni har ett tillräckligt underlag, men i regeringsställning hade det ändå inte räckt åt er. Det är bara så. Arne Nygren kan lika gärna erkänna detta. Annars finns det möjligheter att påminna om det, om det någon gång i framtiden skulle gå så illa att vi återigen skulle drabbas av en socialdemokratisk regering.

Sedan vill jag berömma Arne Nygren för det senaste inlägget, för det var litet mera hovsamt än det förra. Det tycker jag klarar den här debatten betydligt bättre.

ARNE NYGREN (s) kort genmäle:

Herr talman! Åke Polstam kom mycket lindrigt undan kommentarerna till de av mig presenterade tio punkterna, där de borgerliga röstade ned förslag till åtgärder. Han sade att allt är under behandling. Men detta är ändå, herr Polstam, att göra det för enkelt för sig. Låt oss ta det sista förslaget. När socialdemokraterna i skatteutskottet föreslog att pengar skulle satsas på en kampanj mot skattefusk och skatteflykt och den borgerliga majoriteten röstade nej, kunde det inte bero på att någon fråga är under beredning.

Då förslagen om åtgärder mot den grå arbetskraften lades fram och ni röstade ned dem, kunde det inte bero på att frågan bereds, eftersom vi inte har sett till den sedan dess.

Vad sedan skatteflyktsfrågan beträffar, som herr Polstam nämnde, har ju denna redovisats i budgetpropositionerna 1977, 1978 och 1979. Någoting var alltså i gång. T. o. m. skatteutskottet fick skriva in i ett betänkande att utskottet väntade förslag, varför det inte behandlade en socialdemokratisk motion utan lät den gå vidare. Men något förslag kom inte. Anser Åke Polstam att det här är exempel på att man har handlingskraft när det gäller åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten?

Jag skulle ha kunnat ta de övriga åtta exemplen också, men det får räcka med det här.

ÅKE POLSTAM (c) kort genmäle:

Herr talman! Jag glömde en sak i mitt föregående inlägg. Den Barbro Engman-Nordinska motionen var överspelad, sade Arne Nygren. Ni var redan på gång då. Varför stöttade ni inte den motionen? Det kunde ni mycket väl ha gjort.

Skatteflyktsfrågan har vi diskuterat väldigt många gånger här. Arne Nygren vet precis hur den skall beredas. Han vet att den är under behandling och att förslag kommer till riksdagen den vanliga vägen. Det kommer också med säkerhet att fattas ett beslut – kanske i den riktning vi alla vill.

Jag tror, Arne Nygren, att du bara vill mucka gräl. Du vinklar på journalistiskt sätt frågorna för att avleda dina egna misstag och få dem att framstå som andras! Se du i stället sanningen i vitögat och ställ upp i ett lika bra samarbete som vi ändå har t. ex. inom brottsförebyggande rådet –

samarbeta med oss andra där, så skall vi gemensamt försöka förbättra läget när det gäller kampen mot den organiserade och ekonomiska brottsligheten. Kom ihåg: Det var inte jag eller vi i utskottsmajoriteten som började den här knivkastningen. Det var Arne Nygren och ingen annan! Men tag nu chansen till samarbete, så skall vi förlåta misstaget att mucka gräl.

Talmannen anmälde att Arne Nygren anhållit att till protokollet få antecknat att han inte ägde rätt till ytterligare replik.

Justitieministern SVEN ROMANUS:

Herr talman! Det är med förvåning som jag har tagit del av den socialdemokratiska reservationen 4 vid punkten 5 angående åtgärder mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten. Denna förvåning har ytterligare befasts sedan jag nu också har lyssnat på vad Arne Nygren sade i sitt första anförande här i kammaren. Både anförandet och reservationen är nämligen enligt min mening märkliga i flera avseenden. Det intryck man till varje pris tycks vilja mana fram är att såväl den nuvarande som den föregående regeringen brister i vilja att med kraft bekämpa de mycket allvarliga samhällsproblem som det här är fråga om.

För min del anser jag att kritiken är grundlös. Jag skall illustrera detta genom att ta upp några punkter i reservationen.

När det till att börja med gäller de allmänna insatserna för bekämpande av dessa typer av brottslighet har utskottet i sitt betänkande helt riktigt konstaterat att det på detta område under de senaste åren skett en kraftig ökning av insatserna. Men enligt reservationen är det bara fråga om "vissa insatser". Hur stämmer nu detta med verkligheten? Ser man t. ex. på vilka förstärkningar i form av särskilt avdelade tjänster inom polisen för bekämpningen av den ekonomiska och den organiserade brottsligheten som nu är aktuella, kan man konstatera att regeringens förslag i år betyder en ökning från 55 till 88 polismanstjänster. Detta innebär också att regeringen på denna punkt helt tillgodosett de yrkanden som rikspolisstyrelsen har framställt. Men detta är bara en del av den samlade bilden i fråga om resursinriktningen. Även inom andra delar av polisväsendet liksom inom rättsväsendet i stort och på andra berörda delar av samhällsområdet – t. ex. inom skatteväsendet – har de tillgängliga resurserna i ständigt ökad utsträckning inriktats på att förebygga och beivra den ekonomiska och organiserade brottsligheten. Ser man på utvecklingen från en sådan mer övergripande utgångspunkt kan man enligt min mening inte komma fram till annat resultat än att de senaste åren präglats av en mycket bestämd vilja att komma till rätta med ifrågavarande besvärliga samhällsproblem och att det på bred front har vidtagits mycket betydande insatser i detta syfte.

I den andra delen av reservationen behandlas frågan om lagstiftningsåtgärder mot den aktuella brottsligheten. Här sägs bl. a. att de förslag som har väckts på området mera tycks vara resultatet av ett tryck från ansvariga myndigheters sida än regeringens förtjänst. I sammanhanget hänvisas bl. a. till BRÅ:s verksamhet. Slutsatsen är märklig, eftersom det ju var på

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

trepartiregeringens initiativ som BRÅ fick i uppdrag att genomföra en bred översyn av lagstiftningen mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten. Det var också på den regeringens initiativ som den nuvarande organisationen mot denna brottslighet byggdes upp inom BRÅ. En särskild styrgrupp och tre separata arbetsgrupper tillskapades. Ett mycket tungt vägande skäl för detta arrangemang var att man skulle ta till vara alla möjligheter till en angelägen samordning mellan skilda rätts- och myndighetsområden samt få en flexibel organisation som kan ge snabbaste möjliga delresultat. Jag tycker också att erfarenheterna har visat att detta var en riktig bedömning från regeringens sida.

Vad som emellertid framstår som ännu märkligare med denna del av reservationen är att den innebär att en ganska fyllig redogörelse i utskottets betänkande – mer än två sidor lång – över åtgärder, inte minst på lagstiftningens område, som redan har genomförts eller som pågår eller planeras, ersätts med generella och dåligt underbyggda påståenden om bristande vilja och passivitet. Jag anser för min del att den aktuella redogörelsen i utskottets betänkande ger klart belägg för motsatsen. Det bör då också framhållas att redogörelsen ändå inte är fullständig. Som exempel kan nämnas de ändringar som redan har gjorts i valutalagen i syfte att öka möjligheterna till kontroll av resandes in- och utförsel av valuta. Förslag om ny fondkommissionslag samt lagstiftning om finansieringsbolag har också betydelse i detta sammanhang. Det bör vidare framhållas att frågan om bekämpningen av den ekonomiska och den organiserade brottsligheten fortlöpande uppmärksammas i allt pågående lagstiftningsarbete. Flera utredningar har här angelägna uppgifter. Bl. a. tänker jag på översynen av bötesverkställighetsreglerna och vitesinstitutet.

När det sedan gäller frågan om vad som har skett med de förslag som hittills har lagts fram av den särskilda organisationen genom BRÅ måste till en början konstateras att det alltid har förflutit en viss tid från det att förslagen presenterats och till dess att de formellt har överlämnats till vederbörande fackdepartement. I regel har det sedan också dröjt ytterligare en tid innan en tillräcklig upplaga av promemoriorna hunnit färdigställas. Detta har lett till att remissbehandlingen i allmänhet inte kunnat påbörjas förrän omkring en månad efter överlämnandet.

För dagen är läget följande:

Förslaget rörande förtursregler i vissa skattemål har remissbehandlats. Inom budgetdepartementet slutförs arbetet på lagrådsremiss i ämnet. Den beräknas kunna överlämnas till lagrådet om någon månad.

Promemorian om sakhäleri är också remissbehandlad. Detta ärende handläggs inom justitiedepartementet. Arbetet pågår där på en lagrådsremiss som beräknas bli klar i maj.

Remissbehandlingen av förslaget angående revisorers verksamhet avslutades den 1 april i år. En sammanställning av resultatet är närmast förestående.

Promemorian om ändrade regler för åtalsprövning vid brottet vållande till kroppsskada har likaledes varit ute på remiss. Tiden för den utgick den 15

mars. Siktet är här inställt på en lagrådsremiss i maj.

Beträffande de två senast avlämnade förslagen – det ena gäller spelklubbsverksamheten och det andra vissa aktiebolagsrättsliga frågor – har vi just i dagarna fått fram upplagorna för remissbehandling. De kan därför tidigast bli föremål för behandling och lagstiftning under hösten.

Det kan vidare tilläggas att en särskild promemoria angående kriminalisering av vissa förfaranden som innebär förorening av miljö i dagarna har överlämnats till jordbruksdepartementet som en bilaga till BRÅ:s remissvar beträffande miljöskyddsutredningens delbetänkande Bättre miljöskydd. Vad gäller frågan om en generalklausul mot skatteflykt vill jag till en början göra det påpekandet att man gör sig skyldig till ett misstag när man talar om åtgärder mot brott på den här punkten. Någon kriminalisering har såvitt jag vet aldrig övervägts i detta sammanhang. Vad det gäller är en reglering av möjligheterna att vid beskattningen se bort från vissa transaktioner. Frågan om en sådan reglering är utan tvivel komplicerad. Men ett förslag till lag avses bli remitterat till lagrådet under våren.

Konkursrätten, som nämns i reservationen och som också Arne Nygren talade om, är enligt min mening ett gott exempel på områden där både den nuvarande regeringen och trepartiregeringen har ansett att lagstiftningsåtgärder är särskilt angelägna. Strax efter årsskiftet 1976/77 gav trepartiregeringen konkurslagskommittén tilläggsdirektiv, som gick ut på att kommittén ytterligare skulle pröva frågan om förvaltningen i mindre konkurs. Prövningen skulle samordnas med kommitténs arbete på förslag till nya regler om förvaltning och tillsyn i stora konkurser. Kommittén skulle lägga fram förslag till en gemensam lösning av förvaltnings- och tillsynsfrågorna i såväl stora som små konkurser. Genom tilläggsdirektiven fick kommittén också i uppdrag att överväga hur man från konkursrättsliga utgångspunkter kunde stävja det missbruk av konkursinstitutet som kom till uttryck genom upprepade konkurser.

Som ett resultat av uppdraget från trepartiregeringen lade konkurslagskommittén i slutet av juli 1977 fram ett betänkande med förslag till nya regler om bl. a. konkursförvaltning och tillsyn över konkurs. Förslaget omfattade *alla* konkurser. Betänkandet innehöll också flera förslag som avsåg annat än förvaltning och tillsyn.

Kommitténs förslag blev föremål för en omfattande remissbehandling. Som reservanterna säkert väl känner till framkom under remissbehandlingen delade meningar, framför allt i frågan om hur tillsynen borde anordnas. Det blev därför nödvändigt med omsorgsfulla överväganden och noggranna organisatoriska undersökningar innan regeringen kunde fatta beslut i frågan. Helt allmänt kan sägas att de lagändringar som det var fråga om var både omfattande och tekniskt komplicerade. Det var därför naturligt att såväl beredningsarbetet i regeringskansliet som den efterföljande lagrådsföredragningen blev förhållandevis tidskrävande.

Jag vill också understryka att det förslag till ändring i konkurslagstiftningen som nu har arbetats fram och som har förelagts riksdagen omfattar betydligt fler frågor än som behandlades i den proposition som lades fram av

den socialdemokratiska regeringen 1976. Viktigast är förslaget till en ny ordning i fråga om förvaltning och tillsyn i större konkurser. I propositionen föreslås vidare möjligheter till säkerhetsåtgärder under den tid en konkursansökan prövas. Nya regler om konkursboets bokföring föreslås också. Hela det kapitel i konkurslagen som avser tvångsmedel gentemot konkursgäldenärer har omarbetats så att reglerna skall bli mer effektiva. Att mot denna bakgrund säga att det nu framlagda förslaget endast utgör en överarbetning av den tidigare socialdemokratiska propositionen är grovt missvisande.

Det omfattande förslag som nu har lagts fram innebär enligt min mening att man får väsentligt bättre möjligheter att komma till rätta med den ekonomiska brottsligheten som ofta förekommer i samband med konkurser.

När det särskilt gäller förvaltarorganisationen tycks man i reservationen vilja göra gällande att vårt förslag till konkurslag skulle omöjliggöra en effektiv kamp mot den ekonomiska brottsligheten. Jag förstår inte vad man menar på den punkten. Skiljaktigheten mellan förslaget från socialdemokraterna å den ena och från regeringen å den andra sidan hänför sig bara till de enklaste konkurserna utan egentliga tillgångar. I de större eller mera komplicerade konkurserna är alla ense om att advokat skall vara förvaltare. Regeringen anser att advokat också bör vara förvaltare i småkonkurserna, medan socialdemokraterna håller före att man här i stället skall välja kronofogde. Det är obegripligt för mig att den skiljaktigheten skall åberopas som ett indicium på att regeringen skulle vara ljum i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Om alla är ense om att advokaten är den mest lämplige förvaltaren i alla större och mer komplicerade konkurser och att det bör falla på honom att finna ut om gäldenären har gjort sig skyldig till gäldenärsbrott eller liknande där – varför skulle advokaten då inte *från den synpunkten* vara lämplig också i de okomplicerade konkurserna?

Som ett andra led i den del av reformarbetet på konkursrättens område som sattes i gång av trepartiregeringen har konkurslagkommittén nyligen lagt fram ett förslag med bestämmelser om konkursskarantän. Förslaget, som innebär att konkursgäldenär i vissa fall skall kunna förbjudas att driva näring i högst fem år efter konkursens slut, remissbehandlas f. n. Trepartiregeringens tilläggsdirektiv – och det förslag som grundas på dem – är ett viktigt led i kampen mot den ekonomiska brottsligheten.

När det slutligen gäller minimistorleken på aktiekapitalet i gamla aktiebolag är det riktigt att den förra regeringen förlängde övergångstiden innan minimikapitalet skulle höjas från 5 000 till 50 000 kr. Det skedde på enträgna vädjanden från småföretagsamheten i ett ekonomiskt svårt läge. En viktig orsak till att övergångstiden förlängdes var också att 1974 års bolagskommitté var sysselsatt med att pröva om en ny företagsform för mindre företag borde införas. Den frågan hade naturligtvis stort intresse för de äldre aktiebolagen, eftersom de – om de inte ville höja aktiekapitalet men ändå ville fortsätta verksamheten – var tvingade att gå över till en annan företagsform. De kunde då ha intresse av att pröva den eventuella nya bolagsform som var under utredning. Regeringen gjorde därför den enligt min mening helt riktiga bedömningen att man borde avvakta resultatet av bolagskommitténs över-

väganden, innan man tvingade de äldre aktiebolagen att höja sitt aktiekapital.

Bolagskommittén lade förra året fram ett förslag om att en ny företagsform, andelsbolag, skulle införas. Kommittén var emellertid splittrad i frågan, och förslaget har utsatts för stark remisskritik. Regeringen har därför beslutat att det inte skall genomföras. I stället har vi inom justitiedepartementet satt i gång en översyn av aktiebolagslagen för att inom ramen för den lagen försöka åstadkomma ett enklare regelkomplex för de små företagen.

Både Arne Nygren och Nils Berndtson har ånyo tagit upp frågan om mina uttalanden angående prioritering. Jag skall inte gå vidare in på den saken. Men jag vill gärna säga – liksom jag gjort i de båda föregående årens budgetpropositioner och i frågesvar – att kampen mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten är av den karaktären att den skall prioriteras. Jag understryker det gärna på nytt.

Till slut skulle jag vilja säga att när det gäller den ekonomiska och den organiserade brottsligheten är vi inne på mycket allvarliga och svåra problem. Kampen mot den brottsligheten skall fortsätta. Skall vi komma till rätta med denna brottslighet behöver alla goda krafter samverka. Låt oss göra det i en positiv anda utan att misstänkliggöra den ärliga viljan och det goda uppsåtet hos den ena eller den andra.

ARNE NYGREN (s) kort genmäle:

Herr talman! Justitieministern ägnade mycken tid åt att redovisa förslag som brottsförebyggande rådet och olika utredningar lämnat till regeringen. Jag kommenterade dessa förslag i mitt första inlägg och efterlyste vad det blivit av dem. Den summering man kan göra efter justitieministerns inlägg är väl att vi nu fått besked i riksdagen om att inget av dessa förslag torde komma att hamna hos riksdagen i sådan tid att vi hinner fatta något beslut förrän tidigast när vi återsamlas efter valet 1979.

Justitieministern sade också att det vi har skrivit i vår reservation, att regeringens agerande i lagstiftningsfrågor mera har varit resultatet av ett tryck utifrån än av egna initiativ, kunde vederläggas med exemplet att trepartiregeringen gav brottsförebyggande rådet i uppdrag att göra en lagöversyn. Får jag då påminna justitieministern om att initiativet till den översynen kom från utredningen AMOB inom rikspolisstyrelsen, och förslaget om att en sådan här översyn skulle göras lades fram i den förberedande behandling som brottsförebyggande rådet, BRÅ, fick i uppdrag att göra. Det är alltså två myndigheter som har medverkat till att formulera det förslag som regeringen sedan biföll – och det var ju positivt.

I svaret till Nils Berndtson och mig sade justitieministern att kampen mot den ekonomiska brottsligheten skall prioriteras. Får jag då be om ett klart besked från justitieministern: Innebär detta att justitieministern nu säger till åklagar- och polismyndigheten att bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten skall prioriteras av myndigheterna? Det skulle vara bra att få ett förtydligande.

Under detta anförande övertog förste vice talmannen ledningen av kammarens förhandlingar.

NILS BERNDTSON (vpk) kort genmäle:

Herr talman! Justitieministern säger att regeringen i budgetpropositionen har tillgodosett rikspolisstyrelsens begäran. Det är gott och väl, men kan en regering nöja sig med den insatsen med tanke på den ekonomiska brottslighetens stora omfattning?

Justitieministern gav en fyllig redovisning av vad som pågår eller kan väntas i fråga om utredningar, remissbehandlingar etc. Det är naturligtvis bra att få den redovisningen, men den tjänar uppenbarligen ungefär samma syfte som propositionsfloden i riksdagen de här dagarna: den skall ge intryck av att landet har en handlingskraftig regering. Om vi ur redovisningen försöker vaska fram vad som kan betecknas som kraftåtgärder mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten blir resultatet dock magert.

Jag vill återkomma till den debatt som fördes i kammaren den 1 mars. Jag tycker inte det kan vara ägnat att övertyga om att kampen mot den ekonomiska brottsligheten tillmäts tillräcklig vikt, om en åklagare som prioriterar den frågan framför andra faktiskt tillrättavisas för den sakens skull. När jag läste protokollet tyckte jag inte heller att justitieministerns uttrycksätt i den debatten, att man inte generellt skall prioritera, var tillfredsställande. Jag tror det skulle vara av värde om regeringen gav ett otvetydigt besked om huruvida den anser att den ekonomiska brottsligheten är så allvarlig att den skall prioriteras vid brottsbekämpningen. Vågar jag tolka justitieministerns uttalande i dag som klarare på den punkten än hans uttalande den 1 mars?

Justitieministern SVEN ROMANUS:

Herr talman! Det är inte meningsfullt att jag upprepar allt som har gjorts och som är på gång på detta område. Av både budgetpropositionen, utskottsberäkningen och det jag har redovisat här i kammaren framgår vilka åtgärder som under de två senaste regeringarna har vidtagits mot den ekonomiska och den organiserade brottsligheten. Då måste man hålla i minnet att i varje fall inom mitt ansvarsområde, justitiedepartementet, praktiskt taget ingenting konkret hade gjorts på det här området före regeringsskiftet 1976. Det samlade greppet över lagstiftningsåtgärderna kom också till på initiativ av trepartiregeringen.

Arne Nygren och Nils Berndtson har på nytt tagit upp frågan om prioriteringen. Jag vill i det sammanhanget nämna att det beslut av JK som omtalas rörde ett fall då han riktade en erinran mot en åklagare, som bl. a. hade beslutat att förundersökning i visst fall inte skulle inledas. Detta beslut har sedan tagits till intäkt för att JK skulle ha gjort gällande att den ekonomiska och den organiserade brottsligheten inte skall med kraft bekämpas.

Jag finner det obegripligt att någon kan seriöst lägga in en sådan innebörd i JK:s beslut. Utöver en kritik av olika formfel läser jag i JK:s beslut endast in

att en åklagare inte, när åtskillig tid återstår innan en viss gärning preskriberas, får avskryva frågan om förundersökning och åtal för gott på grund av att andra angelägna arbetsuppgifter föreligger. Ett sådant konstaterande finner jag naturligt. Arbetsläget kan ju ändras och möjlighet därigenom yppas att ta upp en förundersökning.

Som jag har uttalat i budgetpropositionen står det klart att polisen inte kan tillföras så stora resurser att man kan effektivt ingripa mot all brottslighet. Det är därför naturligt att man talar om prioritering.

Från polishåll uttalas ofta önskemål om en generell prioritering i den meningen att statsmakterna brottsart för brottsart – från den grävsta till den lindrigaste – skall ange i vilken ordning ingripande skall äga rum. Jag har då sagt att en sådan generell prioritering inte är möjlig att göra. Den skulle inte heller vara ändamålsenlig. Förhållandena är alltför olika på skilda håll i landet. Det är därför angeläget att handlingsfriheten på det lokala planet inte låses för hårt genom centrala direktiv. Även med begränsade resurser kan goda resultat uppnås genom punktinsatser och en effektiv planering i övrigt. På det viset bör också mindre högprioriterade arter av brottslighet kunna angripas. Att så sker är angeläget. Det föreligger annars risk för att den allmänna laglydnaden luckras upp på de områden som lämnas utan åtgärd.

Jag anser alltså att man inte bör göra någon sådan generell prioritering i fråga om polisens verksamhet.

Däremot menar jag att det är ändamålsenligt att peka ut vissa arter av brottslighet som bör ägnas särskild uppmärksamhet. I det hänseendet har jag i budgetpropositionen i år liksom tidigare år framhållit att jag högt prioriterar kampen mot narkotikabrottsligheten samt den organiserade och den ekonomiska brottsligheten i övrigt. Men jag har också – och det anser jag vara naturligt – angett att åtgärder mot den s. k. traditionella brottsligheten inte får eftersättas. Jag vill i den delen särskilt peka på allvarligare brott som riktar sig mot de enskilda samhällsmedlemmarna, bl. a. rån och våldsbrott. Jag har uttalat att jag anser väsentligt att polisens verksamhet även inriktas på att med snabbhet och kraft bekämpa sådana arter av brott. Det har nämligen alltid varit och måste vara en väsentlig uppgift för samhället att skydda medborgarna till person och egendom.

Av budgetpropositionen framgår alltså klart att polisen skall prioritera kampen mot den ekonomiska brottsligheten samt mot allvarligare brott – framför allt våldsbrott – som riktar sig mot enskilda. Ingen behöver tveka om den saken trots de frågetecken som Arne Nygren vill ställa upp.

Som exempel på andra brott som bör prioriteras har jag nämnt allvarligare brott som riktar sig mot de enskilda samhällsmedlemmarna, bl. a. rån och våldsbrott. Jag har också pekat på koppleri, häleri, skattebrott och trafikbrott som visar hänsynslöshet eller allvarligare brist i omdömet.

Vilka av dessa brott anser Arne Nygren inte bör bekämpas med kraft? Vilka skall lämnas helt opåtalade? Kan vi inte enas om att kraftfulla insatser skall göras både mot den ekonomiska brottsligheten och mot de andra arter av brott som jag här har angivit? Kan vi inte också enas om att polisen, i all den

mån resurserna förslår, också bör – såsom jag har angivit i budgetpropositionen – ingripa mot annan brottslighet?

Den effekt som jag ändå tror att vi båda eftersträvar når vi bäst om det klara besked som jag har lämnat både i budgetpropositionen och nu här i kammaren inte sätts i fråga.

ARNE NYGREN (s) kort genmäle:

Herr talman! Nu har tre borgerliga företrädare haft ordet i denna fråga. Moderaten Håkan Winberg ägnade ett tiotal ord i sitt inlägg åt kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Centerpartisten Åke Polstam ägnade litet mer tid åt detta ämne men beklagade att han kanske hade pratat för mycket om ekonomisk brottslighet. Justitieministern har – det skall jag säga till hans heder – ägnat god tid åt resonemanget om ekonomisk brottslighet.

Om justitieministern nu skall framlägga förslag om åtgärder mot denna brottslighet, är han beroende av Håkan Winbergs och övriga moderaters välvilja samt av Åke Polstams och hans centerpartistiska partivänners välvilja, om förslaget skall gå igenom. Här är det risk för att bakgrundsstödet för eventuella åtgärder inte är det bästa.

Till sist vill jag konstatera att justitieministerns svar på prioriteringsfrågan sannerligen inte blev tydligare. Jag ställde min fråga ganska rakt: Skall åklagare, polis m. fl. i sitt brottsbekämpande arbete prioritera kampen mot den ekonomiska brottsligheten? Detta vill polis och åklagare gärna ha ett besked om från statsmakterna. Jag må säga att jag tyder justitieministerns svar så, att regeringens mening är att inte göra någon sådan prioritering.

NILS BERNDTSON (vpk) kort genmäle:

Herr talman! Justitieministern säger att man inte kan ingripa mot all brottslighet. Då uppstår frågan: Vad skall man prioritera? Det är detta den aktuella debatten handlar om.

Länsåklagare Brynolf Wendt påpekade i en tidningsartikel att det bara är de små i samhället som drabbas. Brott begångna av människor i privilegierad ställning struntar rättsväsendet i. Det finns exempel på ett mål som gick upp i hovrätten. En människa hade hällt ketchup i brevinkastet till en granne. I stället för att man nöjer sig med att döma ut enkelt skadestånd skall resurserna blockeras av ett sådant mål.

Man måste prioritera något. Talet om att ingen generell prioritering skall förekomma tyder på att regeringen inte är beredd att ge den ekonomiska brottsligheten förtur hos polis och åklagare. Men det är ju ändå detta saken handlar om. Det är tydligt att vi av justitieministerns uttalande i dag inte hör dra slutsatsen att regeringen nu har kommit till större klarhet på denna punkt än i den förra debatten.

Justitieministern SVEN ROMANUS:

Herr talman! Jag vill bara på nytt understryka att den ekonomiska och den organiserade brottsligheten hör till de arter av brott som skall prioriteras.

BONNIE BERNSTRÖM (fp):

Herr talman! Arne Nygren har pekat på hur mycket olika ledamöter och justitieministern har ordat om den ekonomiska och organiserade brottsligheten. Jag skall inte sälla mig till raden av talare i den debatten, utan jag skall gå över till att behandla de andra reservationer som finns i justitieutskottets betänkande.

Beträffande antalet polisaspiranter har regeringen föreslagit och utskotts-majoriteten beslutat att detta bör vara 800. Det innebär en mycket hög utbildningsambition. Men moderaterna har i en motion framhållit att fler än så bör utbildas, och att det därför behövs ytterligare en polisskola. Som motiv för kravet på en ökad utbildning av poliser har moderaterna hänvisat till lagstiftningen om rätt för småbarnsföräldrar till sex timmars arbetsdag samt till det ökade antalet kvinnliga poliser och mot den bakgrunden framhållit att det kommer att behövas fler poliser.

Folkpartiet hyser förhoppningen att också män skall utnyttja rätten till förkortad arbetstid. Denna förhoppning gäller naturligtvis också de manliga poliserna. Genom att sätta den förkortade arbetstiden i samband med ökningen av antalet kvinnliga poliser har moderaterna på ett olyckligt sätt pekat ut de kvinnliga poliserna, som sannerligen har tillräckligt med fördomar att bekämpa och kämpa mot inom sin egen yrkeskår. Jag förstår inte varför moderaterna vill lägga sten på de kvinnliga polisernas börda. Vi bör också beakta att även fackligt arbete och rätten till tjänstledighet för studier ställer krav på ökad utbildning av aspiranter. I det avseendet kan man emellertid snarare tala om en könssegregering av motsatt slag mot den som enligt moderaternas mening föreligger.

Utskottet har emellertid inte avslagit moderaternas motion med någon av de motiveringar som jag här berört. Man har i stället hänvisat till polisutredningen som nu är på remiss. I denna föreslås en ändrad uppläggning av polisutbildningen och en samordning med den allmänna högskolan. Vi får avvakta polisutredningens remissvar, innan några diskussioner om ytterligare en polisskola kan föras.

I polisutredningen, som nyligen lagt fram sitt betänkande, hade också moderaterna en representant. Några tankegångar om ytterligare en polisskola fördes inte fram av denna representant, vilket är något märkligt med tanke på hur nära i tiden utredning och partimotion ligger.

Moderaterna har också i en motion vänt sig mot det föreslagna antalet polismanstjänster. Regeringen har föreslagit 130 tjänster, varav 62 avses för övervakningsverksamhet, 63 för kriminalavdelningarna, 3 för polisstyrelsernas kanslier och 2 för polischefskarriären. Moderaterna har yrkat på totalt 300 polismanstjänster. Utskottet har gjort bedömningen att det mest angelägna behovet i dag är en ökad utbildning av poliser och inte inrättandet av fler tjänster, även om tidigare års ökning av polismanstjänster har legat på den nivå som moderaterna föreslår. Det stora problemet inom polisen i dag är emellertid det stora antalet vakanser, och att utöka det antalet vore inte särskilt bra.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets hemställan i betänkandet.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

HÅKAN WINBERG (m):

Herr talman! Låt mig först yrka bifall också till reservationen 5, vilket jag förbisåg i mitt tidigare inlägg.

När det gäller våra reservationer beträffande polisskolan och antalet polistjänster vill jag först i fråga om antalet polistjänster säga att rikspolisstyrelsen, som väl ändå måste vara den centrala myndighet som har den bästa överblicken över vilket behov som finns, har föreslagit fler tjänster än vad vi moderater föreslår. Jag erinrar också om hur många ytterligare tjänster som de lokala polisstyrelserna och länsstyrelserna har föreslagit. Jag tror att det finns en viss risk för att vi som verkar i det här huset och i departementen blir alltför centraliseringsivriga och att vi inte lyssnar tillräckligt på dem som har den direkta erfarenheten från fältet och som dagligen ser vilka behov som finns.

Det förvånar mig egentligen att inte både Bonnie Bernström och Arne Nygren accepterar vårt förslag om 300 nya polismanstjänster. Det skulle nämligen ge möjligheter till ökade insatser i olika avseenden – mot narkotikan, mot rån och mot våldsbrottslighet och på litet sikt också till att ta större tag beträffande den ekonomiska brottsligheten, även om det arbetet i dagsläget kan tillgodoses med de medel som rikspolisstyrelsen i ett inledningskede förfogar över.

När det gäller utbildningen är det faktiskt genom temporära extraordinära insatser man kunnat komma upp till en utbildningskapacitet av 800 polisaspiranter om året, men jag tror inte att det går i längden. Eftersom organiserandet av en ny polisskola tar avsevärd tid, finns det anledning för riksdagen att redan nu ge detta till känna.

Om jag uppfattade Bonnie Bernströms argumentation beträffande kvinnliga poliser rätt, menade hon att vi på moderat håll skulle ta avstånd från sådana. Det förstår jag i så fall inte. Det finns inte heller något i reservationerna som tyder på detta. Jag skall gärna säga att jag tycker att det är bra att vi har kvinnliga poliser och att deras antal ökar.

Slutligen, herr talman, vill jag medan jag ändå har ordet gå tillbaka till vad jag började med i denna debatt och säga till Arne Nygren, som ville göra gällande att jag på något sätt skulle ha förringat behovet av åtgärder beträffande den ekonomiska och organiserade brottsligheten, att jag i mitt inlägg framhöll att det finns fyra områden där man verkligen skulle kräva större insatser. Det gällde våldet, narkotikan, ungdomsbrottsligheten och den ekonomiska och organiserade brottsligheten. Man har, Arne Nygren, möjlighet att i den votering som snart skall genomföras konkret visa sitt intresse för att ge bättre resurser härför genom att rösta för den moderata reservation där flera polistjänster begärs.

BONNIE BERNSTRÖM (fp):

Herr talman! Jag skall beträffande antalet polismanstjänster för att bekämpa den ekonomiska och organiserade brottsligheten bara säga, att rikspolisstyrelsen på den punkten har fått vad den har begärt. Men i vad sedan gäller frågan om en ytterligare polisskola vill jag peka på att polisutredningen

nyligen lagt fram sitt betänkande. I den utredningen har moderaterna haft en representant, och denne har där inte fört fram tankegångarna om att ytterligare en polisskola bör inrättas.

Håkan Winberg kan väl hålla med om att det medan polisutredningens betänkande nu är ute på remiss är för tidigt att uttala sig om huruvida det behövs ytterligare en polisskola.

HÅKAN WINBERG (m):

Herr talman! Låt mig bara stryka under att rikspolisstyrelsen endast säger sig i ett inledningsskede vara nöjd med de nu föreslagna tjänsterna. Behovet av tjänster är större på litet längre sikt, och det tror jag att vi kan vara ense om. Att polisutredningen inte tagit upp frågan om en ytterligare polisskola hindrar väl inte, Bonnie Bernström, att vi i sak diskuterar om det föreligger ett behov eller inte av en sådan. Jag tycker att vi i vår reservation och under diskussionen i kammaren har visat, att det finns anledning för riksdagen att ge en åsikt till känna för att på det sättet få i gång ett startarbete tidigare än om man först skall avvakta remissbehandlingen av polisutredningen.

BONNIE BERNSTRÖM (fp):

Herr talman! Det är väl omöjligt att uttala sig om behovet av ytterligare en polisskola innan vi har kunnat bedöma remissyttrandena över polisutredningens betänkande. Jag tycker att Håkan Winberg är litet onödigt envis i denna fråga.

HÅKAN WINBERG (m):

Herr talman! Vi vet ju att utbildningskapaciteten inte är tillräcklig i dag och att det måste göras extraordinära insatser för att klara utbildningsverksamheten en tid framåt. Men dessa kan inte fortgå mer än ett eller annat år.

Överläggningen var härmed slutad.

Punkten 1

M o m. 1

Utskottets hemställan bifölls.

M o m. 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 1 av Bertil Lidgard och Håkan Winberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Winberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller justitieutskottets hemställan i betänkandet nr 28 punkten 1 mom. 2 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 1 av Bertil Lidgard och Håkan Winberg.

Torsdagen den
5 april 1979

*Anslag till polisvä-
sendet*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Winberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 226
Nej - 42

Punkten 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 2 av Bertil Lidgard och Håkan Winberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Winberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller justitieutskottets hemställan i betänkan-
det nr 28 punkten 2 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 2 av Bertil Lidgard och
Håkan Winberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Winberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 226
Nej - 43

Punkterna 3 och 4

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 5

M o m . 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 3 av Bertil Lidgard och Håkan Winberg, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Winberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller justitieutskottets hemställan i betänkan-
det nr 28 punkten 5 mom. 1 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 3 av Bertil Lidgard och
Håkan Winberg.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Winberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 226
Nej - 43

Anslag till polisväsendet

M o m . 2-5

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 6

Propositioner gavs på bifall till 1:o utskottets hemställan, 2:o reservationen nr 4 av Lisa Mattson m. fl. samt 3:o motionen nr 1192 av Lars Werner m. fl., och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Arne Nygren begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o angivna förklarades ha flertalets mening för sig.

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller justitieutskottets hemställan i betänkandet nr 28 punkten 5 mom. 6 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 4 av Lisa Mattson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Arne Nygren begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 140
Nej - 129

M o m . 7

Utskottets hemställan bifölls.

Punkterna 6 och 7

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

§ 4 Föredrogs

Justitieutskottets betänkande

1978/79:29 med anledning av propositionen 1978/79:100 såvitt gäller anslag till åklagarväsendet jämte motioner

Kammaren biföll vad utskottet i detta betänkande hemställt.

§ 5 Anslag inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde

Föredrogs jordbruksutskottets betänkande 1978/79:20 med anledning av propositionen 1978/79:100 såvitt avser utgifterna för budgetåret 1979/80 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

Punkterna 1–33

Jordbruk, fiske m. m.

FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Gemensam överläggning hålls rörande punkterna 1–33, varvid yrkanden får framställas beträffande samtliga dessa punkter.

I det följande redovisas endast de punkter, vid vilka under överläggningen framställts särskilda yrkanden.

Punkten 3 (Lantbruksnämnderna)

Regeringen hade i propositionen 1978/79:100 bil. 13 (jordbruksdepartementet) under punkten B 2 (s. 19–22) föreslagit riksdagen att till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 170 732 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna
1978/79:569 av Roland Sundgren m. fl. (s),
1978/79:651 av Karl-Anders Petersson (c) och Claes Elmstedt (c),
1978/79:982 av Hans Gustafsson m. fl. (s),
1978/79:991 av Einar Larsson m. fl. (c), vari hemställts att riksdagen hos regeringen begärde en översyn av de till lantbruksnämnderna knutna ortsombudens ställning och funktion enligt de riktlinjer som angetts i motionen, och

1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandena 1 a–c) hemställts att riksdagen skulle 1 a. besluta inrätta 25 nya tjänster för utökad lokalrådgivning till en kostnad av 4 milj. kr., 1 b. till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 milj. kr. minskat förslagsanslag, 1 c. besluta att inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänts jordbruket för budgetåret 1979/80 överföra ett belopp av 4 milj. kr. till lantbruksstyrelsen att användas för utökad lokalrådgivning.

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. lämna motionerna 1978/79:651 och 1978/79:982 utan åtgärd,
2. lämna motionen 1978/79:569 utan åtgärd,
3. med anledning av motionen 1978/79:991 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om översyn av ortsombudens ställning och funktion,

4. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:2135, yrkandena 1 a-c, till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 170 732 000 kr.

Reservation hade avgivits

1. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet under 4 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av regeringens förslag och motionen 1978/79:2135, yrkandena 1 a-c, till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 169 732 000 kr.

Punkten 4 (Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.)

Regeringen hade under punkten B 3 (s. 22-23) föreslagit riksdagen att till Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 4 423 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 a-b) hemställts att riksdagen skulle 2 a. till Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 4 423 000 kr. minskat förslagsanslag, 2 b. besluta att inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänts jordbruket för budgetåret 1979/80 överföra ett belopp av 4 423 000 kr. till lantbruksstyrelsen, att användas till kursverksamhet för jordbrukets rationalisering.

Utskottet hemställde

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:2135, yrkandena 2 a och b, till Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsanslag av 4 423 000 kr.

Reservation hade avgivits

2. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79:2135, yrkandena 2 a och b, samt med avslag på regeringens förslag som sin mening gav regeringen till känna vad reservanternas anförda rörande medel till kursverksamhet till jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80.

Punkten 6 (Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti)

Regeringen hade under punkten B 6 (s. 25-27) föreslagit riksdagen att

1. medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnades för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 513 000 000 kr., för lån till trädgårds-

näringsens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med högst 2 500 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 500 000 kr.,

2. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:994 av Einar Larsson m. fl. (c), vari hemställtts att riksdagen beslutade att vid behandling av propositionen 1978/79:100, bil. 13 B 6, kreditramar, medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnades för lån till yttre rationalisering etc. med sammanlagt högst 600 milj. kr. med den fördelning som angetts i motionen.

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:994 medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnades för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 513 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med högst 2 500 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 500 000 kr.,

2. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Reservation hade avgivits

3. av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (samtliga c) som ansett att utskottet under 1 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:994 medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnades för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 600 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med högst 2 500 000 kr. samt för lån för inköp av avelshästar och ridhästar med högst 500 000 kr.

Punkten 8 (Befrämjande av husdjursaveln m. m.)

Regeringen hade under punkten B 8 (s. 29–30) föreslagit riksdagen att till Befrämjande av husdjursaveln m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:650 av Einar Larsson m. fl. (c, s, m), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 1) hemställtts att riksdagen hos regeringen skulle anhålla att en parlamentarisk utredning tillsattes med uppdrag att kvantifiera den direkta och indirekta samhälls-

nyttan av hästhållningen i landet och på grundval härav föreslå riktlinjer för framtida statliga insatser på detta område.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. till Befrämjande av husdjursaveln m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.,
2. anse motionen 1978/79:650, yrkandet 1, besvarad med vad utskottet anfört angående utredning om bl. a. det statliga stödet till hästaveln.

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Reservation hade avgivits

4. av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som ansett att utskottet under 2 bort hemställa
att riksdagen skulle med anledning av motionen 1978/79:650, yrkandet 1, som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anfört angående utredning om bl. a. det statliga stödet till hästaveln.

Punkten 9 (Statens hingstdepå och stuteri: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens hingstdepå och stuteri)

Regeringen hade under punkterna B 9 och B 10 (s. 30–31) föreslagit riksdagen att till Statens hingstdepå och stuteri: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. och till Bidrag till statens hingstdepå och stuteri för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:650 av Einar Larsson m. fl. (c. s. m), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 2) hemställts att riksdagen i avvaktan på att underlag till riktlinjer för statliga insatser på hästområdet förelåg beslutade att verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri inte fick minskas under nuvarande nivå.

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. till Statens hingstdepå och stuteri: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till Statens hingstdepå och stuteri för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.,
3. lämna motionen 1978/79:650, yrkandet 2, utan åtgärd.

Reservation hade avgivits

5. av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som ansett att utskottet under 3 bort hemställa
att riksdagen skulle med anledning av motionen 1978/79:650, yrkandet 2,

Torsdagen den
5 april 1979

Jordbruk, fiske
m. m.

som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anført om verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri.

Punkten 15 (Bidrag till permanent skördeskadeskydd)

Regeringen hade under punkten C 6 (s. 44) föreslagit riksdagen att till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 30 000 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna

1978/79:652 av Bengt Silfverstrand (s) och Hans Pettersson i Helsingborg (s), vari hemställts att riksdagen hos regeringen skulle anhålla att åtgärder vidtogs i syfte att ersätta nuvarande skördeskadeskydd med ett system som byggde på individuell prövning av uppkomna skördeskadador,

1978/79:1454 av Filip Johansson m. fl. (c), vari hemställts att riksdagen beslutade att ersättning till utsädesodlare av potatis kunde utgå ur skördeskadefonden, utöver växtskyddskungörelsens bestämmelser, vid föreläggande till följd av ljus ringröta, och

1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 4) hemställts att riksdagen till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 30 milj. kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:2135, yrkandet 4, till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 30 000 000 kr.,

2. anse motionen 1978/79:652 besvarad med vad utskottet anført,

3. som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anført om överlämnande av motionen 1978/79:1454 till utredningen om översyn av skördeskadeskyddet.

Reservation hade avgivits

6. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet under 1 bort hemställa

att riksdagen skulle med bifall till motionen 1978/79:2135, yrkandet 4, avslå regeringens förslag om anslag till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80.

Punkten 16 (Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.)

Regeringen hade under punkten C 7 (s. 44-46) föreslagit riksdagen att till Administration av permanent skördeskadeskydd m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 28 551 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna

1978/79:2105 av Kjell-Olof Feldt m. fl. (s), vari hemställdes att riksdagen beslutade att till Administration av permanent skörde-skadeskydd m. m. för budgetåret 1979/80 under X:e huvudtiteln anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 480 000 kr. minskat förslagsanslag av 28 071 000 kr., och

1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 5) hemställdes att riksdagen till Administration av permanent skörde-skadeskydd m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 480 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet hemställde

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:2105 och motionen 1978/79:2135, yrkandet 5, till Administration av permanent skörde-skadeskydd m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsanslag av 28 551 000 kr.

Reservation hade avgivits

7. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Ilåkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79:2105 och 1978/79:2135, yrkandet 5, till Administration av permanent skörde-skadeskydd m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett förslagsanslag av 28 071 000 kr.

Punkten 30 (Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens utsädeskontroll)

Regeringen hade under punkterna F 7 och F 8 (s. 67–69) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1979/80 anvisa

1. till Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till statens utsädeskontroll ett reservationsanslag av 4 303 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 6) hemställdes att riksdagen till Bidrag till statens utsädeskontroll för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 500 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet hemställde

att riksdagen för budgetåret 1979/80 skulle

1. till Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

1978/79:2135, yrkandet 6, till Bidrag till statens utsädeskontroll anvisa ett reservationsanslag av 4 303 000 kr.

Reservation hade avgivits

8. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet under 2 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:2135, yrkandet 6, till Bidrag till statens utsädeskontroll för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 3 803 000 kr.

HÅKAN STRÖMBERG (s):

Herr talman! I det besvärliga ekonomiska läge med stora budgetunderskott, som vi haft de senaste två åren och som kommer att förvärras ytterligare under nästkommande budgetår genom det budgetförslag som regeringen framlagt för jordbruksdepartementets verksamhet, har vi socialdemokrater i jordbruksutskottet även i år gjort en ingående granskning av jordbruksdepartementets huvudtitel. Detta granskningsarbete har resulterat i förslag som, om riksdagen antog dem, skulle innebära att vi skulle minska budgetunderskottet med en kvarts miljard kronor.

Jag är medveten om att det i en situation med ett bättre ekonomiskt läge skulle ha funnits skäl att tillgodose mer av myndigheternas anslagsäskanden än vad vi nu ansett oss ha möjlighet att göra.

Även om departementschefen i den rådande ekonomiska situationen icke visat den enligt vår mening nödvändiga återhållsambeten med budgetmedel, finns det ändå områden där departementschefen varit mycket återhållsam, för att inte säga snål, och där vi funnit det angeläget att ställa ytterligare medel till förfogande. I det betänkande vi nu behandlar gäller det framför allt rådgivningsverksamheten till lantbruket och frågor som rör miljön.

Eftersom vi socialdemokrater i utskottet till betänkandet nr 20 fogat ett antal reservationer, skall jag närmare motivera en del av dessa.

Reservationen 1 vid punkten 3 i betänkandet behandlar anslaget till lantbruksnämnderna och deras verksamhet. Lantbruksstyrelsen har i sitt anslagsäskande hemställt om ytterligare 4 milj. kr. till en utökad rådgivningsverksamhet när det gäller stödet till lantbruksföretag, framför allt i glesbygd. I motionen 2135 har vi socialdemokrater i likhet med lantbruksstyrelsen föreslagit att anslaget bör ökas med 4 milj. kr. Vi följer på så sätt upp riksdagens tidigare beslut om glesbygdssstödet till lantbruksföretag. Genom ökad rådgivning rörande glesbygdssstödet får stödet avsedd effekt, nämligen att stärka lantbruksföretagen. Men vi föreslår också i motionen, vilket framgår av vår reservation nr 1, att de ökade medel som skall utgå till rådgivningen och den ökning av tjänster som detta innebär inte skall belasta statsbudgeten ytterligare, utan de medel som avses för nästa budgetår skall kunna avsättas i de kommande prisöverläggningarna med jordbruket. Trots att vi ökar anslaget till rådgivningen kan, genom vårt förslag till kostnads- täckning, budgetanslaget minskas med 1 milj. kr.

Jag yrkar därför bifall till reservationen 1 vid betänkandet.

Under punkten 4 i betänkandet behandlas bl. a. kursverksamheten för jordbrukets rationalisering. I reservationen 2 föreslår vi socialdemokrater i utskottet, i likhet med vad vi gjorde föregående år, att den kursverksamhet som berör jordbrukets rationalisering inte skall bekostas av budgetmedel, utan även dessa medel skall kunna tas ut vid prisöverläggningar med jordbruket.

Det råder inga som helst delade meningar om hur viktig kursverksamheten för jordbrukets rationalisering är. Förbättrade kunskaper leder i de allra flesta fall till högre effektivitet och bättre resursutnyttjande, och i detta fall är jordbruket självfallet inget undantag. Kurs- och rådgivningsverksamheten har varit mycket värdefull för utvecklingen av jordbruket här i landet. Men då denna verksamhet också lett till avsevärda resultatförbättringar kan det knappast anses orimligt att kostnaderna för denna verksamhet bärs upp av lantbrukskollektivet gemensamt. Utslaget per enhet rör det sig om mycket blygsamma belopp, men vad gäller budgetmedel rör det sig om inbesparingar på 4,4 milj. kr.

Därför yrkar jag, herr talman, också bifall till reservationen 2.

Beträffande anslaget till permanent skördeskadeskydd, som behandlas under punkten 15 i betänkandet, har vi i vår motion 2135 föreslagit att anslaget till skördeskadefonden ej skall utgå för nästa budgetår. Skördeskadefonden har f. n. en behållning på ca 300 milj. kr. Årligen har staten bidragit med 30 milj. kr. och lantbruksnäringen med 15 milj. kr. Då handläggningen nu är klar för 1978 års skördeskadador visar det sig att ersättning kommer att utgå med 23,6 milj. kr. Eftersom dessa ersättningar inte motsvarar ens räntan som tillföres fonden kommer fonden att öka med över 45 milj. kr. Formerna för skördeskadorna är f. n. föremål för utredning, och förslag om nytt skördeskadeskydd kommer att läggas fram före årets slut. Därför finns det som vi ser det ingen anledning att ytterligare förstärka skördeskadefonden. Och eftersom vi i vår motion föreslagit att både statens bidrag och bidraget från lantbruksnäringen skall utgå, så kommer lantbruket därigenom att få en inkomstförstärkning med 15 milj. kr.

Vårt förslag i motionen 2135 följer vi upp i reservationen 6, som jag yrkar bifall till.

Reservationen 7 har vi socialdemokrater fogat till betänkandet i anledning av förslag om medel för administration av permanent skördeskadeskydd, vilket redovisas under punkten 16 i betänkandet. Från anslaget anvisas medel för att bekosta statistiska centralbyråns genomförda objektiva skördeskadepuppskattningar och olika statistiska undersökningar inom lantbrukets område.

I de socialdemokratiska motionerna 2105 och 2135 har föreslagits att anslaget kan minskas med 480 000 kr. Eftersom det f. n. pågår flera utredningar som undersöker SCB:s lantbruksstatistik är det i avvaktan på resultatet av utredningarna motiverat att SCB:s utvecklingsarbete på detta område begränsas. Vi vet ju inte vilken nytta vi kan ha av SCB:s undersökningar på skördeområdet.

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Därför ber jag också att få yrka bifall till reservationen 7.

I reservationen 8 återkommer vi socialdemokrater med förslag från föregående års budgetbehandling i vad gäller bidrag till statens utsädeskontroll. Enligt budgetpropositionen skall verksamheten vid utsädeskontrollen fortsättningsvis täckas med avgifter och bidrag. Avgifterna skall i princip täcka kostnaderna för uppdragsverksamheten. Undantag från denna princip görs av utskottsmajoriteten, som följer regeringsförslaget om att de ökade kostnader som är förknippade med kontroll utförd vid frökontrollanstalten i Umeå skall täckas av budgetmedel.

Vi socialdemokrater i utskottet anser inte heller att de ökade kostnaderna skall bäras enbart av dem som utnyttjar frökontrollanstalten i Umeå. Men för att en utjämning skall kunna ske är det inte nödvändigt att budgetmedel tas i anspråk, utan det kan ske genom att en något högre kostnad tas ut för kontroll som utförs vid andra frökontrollanstalter. Då sker det en utjämning, och vi får ett likartat avgiftssystem över hela landet utan att utnyttja en överansträngd budget ytterligare.

Därför yrkar jag bifall till reservationen 8.

Så vill jag göra några kommentarer till reservationerna 3, 4 och 5.

I centerreservationen 3 föreslås för täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti en uppräknig av anslaget med 87 milj. kr. Det kan i många avscenden anses värdefullt att lantbruket får kreditgarantier för investeringar och rationaliseringar. Men som jag sade inledningsvis är budgeten mycket överansträngd, och lantbruket kan väl ändå anses vara väl tillgodosett jämfört med många andra områden. Därför har vi socialdemokrater i vår bedömning icke ansett oss kunna tillstyrka förslaget, utan vi föreslår avslag på den reservationen.

I reservationerna 4 och 5 från centern och moderaterna behandlas befrämjande av husdjursaveln och statens hingstdepå. Man föreslår i reservationen 4 att det skall tillsättas en parlamentarisk utredning angående det statliga stödet till hästaveln. Eftersom departementschefen i propositionen föreslår att en arbetsgrupp eller utredning skall tillsättas föreslår vi att – som praxis är i många andra sammanhang – det bör ankomma på departementschefen att själv avgöra vilken utredning eller arbetsgrupp som behöver utses och vilken sammansättning den skall ha. Vi följer här, som sagt, praxis, och det finns ingen anledning att ha någon annan uppfattning bara för att det rör husdjursaveln och statens hingstdepå.

Därför yrkar jag avslag på reservationen 4.

Vad beträffar anslaget till statens hingstdepå i reservationen 5 föreslår vi att det också bör ankomma på regeringen att bedöma anslagets storlek i avvaktan på de pågående utredningarna.

Herr talman! Jag yrkar således bifall till reservationerna 1, 2, 6, 7 och 8 och i övrigt bifall till utskottets hemställan t. o. m. punkten 33.

GUNNAR JOHANSSON (m):

Herr talman! I motionen 1978/79:650 hemställer vi motionärer dels att riksdagen hos regeringen anhåller om att en parlamentarisk utredning tillsätts

med uppdrag att analysera den direkta och indirekta samhällsnyttan av hästhållningen i landet och på grundval härav föreslå riktlinjer för framtida statliga insatser på området. dels att riksdagen i avvaktan på att underlag till riktlinjer för statliga insatser på hästområdet föreligger beslutar att verksamheten till statens hingstdepå och stuteri inte får minskas under nuvarande nivå.

Utskottets majoritet har avstyrkt det sistnämnda yrkandet och följer i stället regeringens förslag, som reellt sett betyder nedtrappning av verksamheten på Flyinge hingstdepå och stuteri. Ej heller har majoriteten ansett sig kunna gå med på att en parlamentariskt sammansatt utredning tillsättes. Man nöjer sig här med att hänvisa till att jordbruksministern i budgetpropositionen har sagt att han har för avsikt att föreslå regeringen att tillsätta en utredning. Beträffande dennas sammansättning vill man inte göra något uttalande.

Motionsyrkandena följs nu upp i reservationerna 4 och 5 i jordbruksutskottets betänkande nr 20, till vilka jag, herr talman, vill yrka bifall. I princip är vi överens om att en utredning och en analys nu bör ske. Förhållandena och synsättet beträffande behovet av hästhållning är i dag helt annorlunda än när 1963 års hästutredning påbörjade sitt arbete. Då hade vi som bekant en oavbruten nedgång i antalet hästar, och efterfrågan var i starkt avtagande. Ridsporten hade då en ringa omfattning osv., vilket medförde att vi år 1970 endast hade ca 80 000 hästar i Sverige. I dag är förhållandet som bekant ett helt annat. Antalet hästar har ökat till ungefär 110 000, således en ökning på 1970-talet med ca 30 000 hästar. Vi har i dag ett helt förändrat läge. Vi har efterfrågan på både kallblodiga och varmblodiga hästar. Ridsporten är betydande, och den ökar för varje år. Samhället bör se positivt framför allt på denna sport och på olika sätt stödja den, inte minst ekonomiskt. Den har som bekant en enastående förmåga att engagera våra ungdomar, lösa deras fritidsproblem och hindra icke önskvärda aktiviteter. Intresset för galopp- och travsport ökar och tillför statskassan betydande belopp.

Budgetåret 1976/77 fick staten 126 milj. kr., 1977/78 blev det 144,6 milj. kr., och 1978/79 beräknar riksrevisionsverket att staten tillförs 170 milj. kr.

På kallblodssidan är efterfrågan god på hästar som kan användas i gallringsskogsbruket. Allt flera skogsägare erkänner hästens förträfflighet i skogen. Den är ju skonsam mot både skogsbeståndet och det avverkade virket. Hästens uppgift i skogen är inte heller att förglömma i den nu så aktuella energidebatten. Dessa faktiska förhållanden och de stora förändringarna i förhållande till 1950- och 1960-talen motiverar en ingående belysning av hästens betydelse i vårt samhälle i dag. Vi hälsar därför jordbruksministerns förslag om tillsättandet av en hästutredning med tillfredsställelse, men den bör vara parlamentarisk och ha en allsidig sammansättning.

Däremot är budgetpropositionen en missräkning för oss i fråga om de avsnitt där jordbruksministern inte har kunnat tillmötesgå lantbruksstyrelsens begäran att höja anslaget till Flyinge stuteri och hingstdepå från nuvarande 200 000 kr. till 350 000 kr. För att verksamheten skall kunna bedrivas i samma omfattning som nu torde det vara behövligt att för nästa

budgetår höja anslaget med 150 000 kr. Kan inte ett högre belopp beviljas måste verksamheten troligen nedbantats. Det är synnerligen olyckligt om så måste ske. Dessutom är det fel tidpunkt. Motionärerna menar att det är angeläget att statens hingstdepå och stuteri inte tillåts att minska, innan hästfrågorna i stort har blivit belysta. Således bör det inte ske någon ändring förrän den aviserade utredningen har sagt sitt ord.

Med tanke på hästens betydelse i samhället, inte minst för våra ungdomar, och de betydande inkomsterna till statskassan, som jag här lämnat uppgift om, bör det ligga i landets intresse att antalet hästar är av en viss storleksordning och att hästarna också är av god kvalitet. När det gäller kvaliteten är avelsarbetet den första förutsättningen. På detta område har vi kommit ganska långt. Vi har i Sverige mycket gott hästmateriel. Därom vittnar inte minst det goda anseende som svenska hästar har i utlandet och de goda prestationer som dessa har gjort i olika tävlingsssammanhang. Grundläggande för detta avelsarbete är givetvis de många enskilda uppfödarnas intresse och arbete, men också platser som Flyinge, Strömsholm och Vången har betytt och betyder ganska mycket för vårt ordnade avelsarbete. Dessa tre platser är internationellt kända och erkända. Att just nu trappa ned verksamheten på Flyinge är illavarslande och oklokt. Flyinge bör i stället bli en fast punkt för varmbloodsaveln, som bör kunna utvecklas ytterligare och få ännu större uppgifter. Statens ekonomiska engagemang i hästaveln är synnerligen blygsamt i jämförelse med andra länders satsning på detta område. Man måste också föra in i diskussionen de belopp som tillförs statsverket av hästförsäljningsmedel till följd av att den s. k. statens lånefond, som för hästavelns befrämjande beslutades av 1916 års riksdag, upphörde år 1959. De belopp som vi fick genom export av hästar under första världskriget liksom vissa inkomster av trav och galopp uppgick när fonden avvecklades 1959 i kontanter och utestående lånebelopp till sammanlagt nära 7 milj. kr. Man kan ju säga att vad vi här diskuterar är hästavelns egna pengar, inte statens. Det var hästägare som vid försäljning av hästar fick avstå en viss del – under första världskriget 3 resp. 5 % av försäljningssumman.

Sammanfattningsvis vill jag slå fast att hästhållningen och avelsarbetet är en god affär för staten och samhället. Det tillfredsställer många, särskilt ungdomens, intresse.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 4 och 5.

EINAR LARSSON (c):

Herr talman! Årets budget i jordbrukssammanhang är väldigt mager. När man tar del av den får man intrycket att statsrådet vill väldigt väl på de olika punkterna, men när det skall uttryckas i exakta tal och siffror blir resultatet magert. Det gäller på det avsnitt som vi nu diskuterar speciellt lantbruksnämndernas verksamhet. Jag vill därvidlag i första hand instämma i vad Gunnar Johansson sagt vad gäller husdjursaveln. Men det som kanske ger alldeles speciell anledning till vår förvåning är att man inte kan tillgodose kreditramarna för kreditgaranti inom jordbruket. Det är inte alls på det sättet – som Håkan Strömberg antydde här – att det skulle ha någonting att göra

med hårt ansträngd budget. De 87 miljoner som lantbruksstyrelsen här har begärt som rimligt utrymme för statlig kreditgaranti inom jordbrukets område berör inte på något som helst sätt budgeten. Det är inte heller så att budgeten skulle kunna beröras därigenom att förlustrisker kan föreligga – alla vet ju att de riskerna är minimala i det här sammanhanget. Det är klart att den uppfattningen förekommer att dylika ramar påverkar nationalekonomin i dess helhet, men i ett läge där man på andra områden vill uppmuntra investeringsviljan och där man har sysselsättningssvårigheter ute i regionerna är det utomordentligt förvånansvärt att man inte kan ställa kreditramar till lantbrukets förfogande.

Mot den här bakgrunden – att det är en mager budget – är det så mycket mer anmärkningsvärt att socialdemokraterna ändå gör ytterligare prutningar. Jag måste här tyvärr använda litet tid till att bemöta och kritisera den budgetteknik som socialdemokraterna återigen använt – och som de började tillämpa förra året, tror jag det var. Man talar om att man gör prutningar, men i själva verket överlåter man betalningsansvaret till någon annan. Man säger: Det borde någon annan kunna betala! I flera fall lägger man fram ett vårdslöst förslag, nämligen att riksdagen skulle besluta om betalningsansvar för någon annan – i de sammanhang där riksdagen inte har mandat att besluta. Detta gäller på alla de punkter där socialdemokraterna vill skära ned budgeten och säger att det hela i stället borde betalas av prisregleringsmedel. De pengar som de socialdemokratiska reservanterna och motionärerna talar om finns inte tillgängliga för riksdagen. Riksdagen har inget mandat att gå in och besluta om mindre eller större delar av införselavgiftsmedel. Det är redan ianspråktagna pengar, och det är belopp som man har enats om efter pridförhandlingar. Därefter har användningen av pengarna i dessa olika fonder klart fastställts, och summorna i fråga är alltså placerade och ianspråktagna.

Jag är faktiskt litet förvånad över att sådant som detta kan få ingå i ett yrkande som tas upp i riksdagen. Socialdemokraterna föreslår alltså att riksdagen skall fatta beslut i enlighet med dessa yrkanden! För tids vinnande vill jag bara hänvisa till raden av förslag, där man plötsligt vill spara 100 miljoner här, 10 miljoner här och 4 miljoner där. Jag tror inte att den tekniken egentligen är hållbar. Därför måste jag starkt tillbakavisa resonemanget att det hela handlar om besparingar.

Här talar man t. ex. för fem nya tjänster i lantbruksstyrelsen, och på samma gång sparar man 1 miljon. Det där är ju en sorts trollerinumner som jag har väldigt svårt att förstå att man på allvar vill framföra här.

Samma trollerinumner gör man när man till kurser och utbildning sparar 4,4 miljoner gott och väl i budgeten. Man säger – det gjorde också Håkan Strömberg från talarstolen – : Det här är egentligen någonting som jordbruket har nytta av. De som får denna utbildning har nytta av det – alltså bör de själva betala utbildningen. Ja, jag törs inte ens tänka på effekterna om jag skulle överföra detta resonemang på annan utbildningsverksamhet – på omskolning eller vidareutbildning eller vuxenutbildning. Då skulle vi här i riksdagen stå upp och säga att det där har människorna nytta av, så det får de själva betala. Det håller inte att föra ett sådant resonemang, och jag skulle inte

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

heller själv vilja tänka mig att vi plötsligt i sådana sammanhang sade att kostnaderna för den där utbildningen borde bäras av någon annan. Det kunde vi spara i budgeten – det kanske borde betalas av KF eller LO. Det är ju en väldigt underlig parallell som man tvingas dra här.

Alltså måste jag skarpt tillbakavisa resonemanget om besparingar i dessa sammanhang. Och jag skall, herr talman, nöja mig med att i det här avsnittet be att få yrka bifall till de reservationer där mitt namn förekommer och i övrigt bifall till utskottets hemställan.

HÅKAN STRÖMBERG (s) kort genmäle:

Herr talman! När Einar Larsson talar om att de statliga kreditgarantierna icke bör tas upp i budgetmedlen är väl detta om något ett trollerinumner, för självfallet måste statens garantier tas upp via budgetmedel, och det betyder ett större budgetunderskott.

Sedan säger vi inte i våra reservationer, Einar Larsson, att det här skall betalas av någon annan. Vi hänvisar direkt till inkomstkällorna och menar att det kan betalas av jordbruket kollektivt, för jordbruket har självfallet nytta av denna utbildning och rådgivning. Det går naturligtvis inte att göra en jämförelse med omskolningskurser för människor som blivit arbetslösa, utan här kan man påvisa direkta resultatförbättringar.

Vi har också i den reservation som gäller skördeskadeskyddet föreslagit att de 5 miljoner som jordbruket bidrar med till skördeskadefonden icke skall tas ut, utan de skall stanna kvar i jordbruket. Med de förslag vi lagt fram – 5 milj. kr. till rådgivning angående glesbygdsstödet, 4,4 milj. kr. till kursverksamheten för jordbrukets rationalisering och 500 000 kr. till frökontrollanstalten i Umeå – skulle det ändå kunna bli 5 milj. kr. som kunde återgå till jordbruket. Jag är förvånad över att vi socialdemokrater är ensamma om det förslaget. Också Einar Larsson och hans partivänner i utskottet borde kunna acceptera att vi här tillför jordbruket direkt 5 milj. kr.

EINAR LARSSON (c) kort genmäle:

Herr talman! Vi har ju offrat rätt mycket tid förut på en debatt kring den här sortens budgetteknik, och jag vill bara tillägga att den budgetteknik som Håkan Strömberg här försöker försvara är ny i riksdagssammanhang. Den är helt enkelt omöjlig att försvara.

Konsekvensen av resonemanget i Håkan Strömbergs senaste inlägg är: Hela jordbrukshuvudtiteln är till gagn för jordbruket – alltså borde jordbruket självt betala den. Det är en väldigt allvarlig konsekvens av resonemanget.

Beträffande underskottet i kontrollkostnaderna för Umeå, så drar man också en helt felaktig slutsats. Det betyder att jordbrukare i övriga landet skulle svara för det glapp i kostnaderna som redovisades för Umeå. Det kunde de kanske göra. Det skulle då läggas till jordbrukets totala kostnadskalkyl och alltså vid förhandlingarna räknas in där via någon annan väg, medan jordbrukarna i Norrland i det läget i samband med det här speciella stödpaketet skulle bli lurade på konfekten och bli utan det stöd som är avsett för dem.

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

HÅKAN STRÖMBERG (s) kort genmäle:

Herr talman! Einar Larsson säger att detta är någonting nytt, men det är inte så, utan vi talar ofta om att det är näringen själv som skall betala sina kostnader. Det kan således inte vara någon nyhet för Einar Larsson, såvida det inte möjligen är så att det har blivit det under de senaste åren, sedan vi fått annan ledning i jordbruksdepartementet. Tidigare har man sagt där – och det har man också sagt inom många andra områden – att det är självklart att näringen själv skall svara för en del av kostnaderna. Det är alltså ingen idé att Einar Larsson försöker sig på konststycket att hävda det här, eftersom man på många andra områden kan bevisa att det i stället är näringarna själva som till största delen betalar sina egna kostnader.

BÖRJE STENSSON (fp):

Herr talman! Jag vill från början yrka bifall till jordbruksutskottets betänkande 1978/79:20 på alla punkter utom vad gäller punkten 45, Miljövärdhetsforskning.

Det är, tycker jag, värt att understryka att det är på denna enda punkt i jordbruksutskottets betänkande som utskottet anslagsmässigt gått ifrån regeringens förslag. Det har varit en ambition hos folkpartiets representanter att söka få stöd för regeringsförslagen i budgetpropositionen i så stor utsträckning som möjligt. Det är med viss tillfredsställelse som vi nu kan konstatera att vi därvidlag varit ganska framgångsrika. Om nu riksdagen bifaller utskottets förslag i alla de delar där förslagen sammanfaller med regeringens proposition har vi anledning uttrycka både tillfredsställelse och tacksamhet.

Ambitionen att söka få regeringsförslagen i budgetpropositionen genomförda och antagna av riksdagen grundar sig inte på annat än att vi uppfattat regeringens budgetprövningar som riktiga. När man i regeringskansliet granskat de skilda myndigheternas anspråk inför budgetåret 1979/80 har man tvingats gå fram med rödpenna i större utsträckning än vanligt. Statens budget är ett viktigt instrument i samhällsekonomin. Samhällsekonomisk balans utgör en grundläggande förutsättning för en tryggad sysselsättning och en målmedveten reformpolitik.

Trots den här antydda mycket hårda budgetmanglingen har vi ett mycket högt beräknat underskott i statens budgetförslag inför 1979/80. Detta förhållande har gjort det än mer angeläget att motsätta sig anslagshöjningar som föreslagits i motioner som väckts i anslutning till budgetpropositionen. Vissa anslagsminskningar som föreslagits hade gått ut över jordbruksnäringen på skilda sektorer. Detta har vi inte kunnat ansluta oss till.

Under punkten 6, Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, har i en motion, 1978/79:994 från centerpartiet, krav på anslagshöjning framförts. Det gäller ramen för statlig kreditgaranti som lämnas för lån till yttre rationalisering inom jordbruket, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån. Regeringen har i budgeten föreslagit sammanlagt 513 milj. kr., vilket utskottet har tillstyrkt. Motionsyrkandet går ut på att höja nämnda ram med 87 milj. kr. till sammanlagt 600 milj. kr.

Efterfrågan på sådana garantier har ökat kraftigt de senaste budgetåren. I förhållande till innevarande års budget innebär dock regeringens förslag en höjning av kreditramen med 65 milj. kr. i budgeten för 1979/80.

Det är givetvis positivt att anspråken på här berörda kreditgarantier har ökat. Det förhållandet får väl ses som en följd av den nya syn på jordbrukspolitikerna som kan hänföras till riksdagens beslut under senare delen av 1977. Jag tror att vi bland jordbrukarna anade en ny framtidstro under utredningsarbetets gång, under remisstiden och propositionsskrivandet och givetvis under tiden efter regeringsbeslutet. Att de uppdämda behoven var så pass stora och ivern att rationalisera skulle bli så intensiv har kanske överraskat. Under innevarande budgetår har på tilläggsbudget II medgivits en höjning av de här berörda krediterna med 60 milj. kr. Jag förväntar mig att regeringen följer utvecklingen på det här området med skärpt uppmärksamhet redan från början av budgetåret 1979/80.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag vid punkten 6 och avslag på reservationen 3.

Vidare yrkar jag avslag på reservationerna 4 och 5. I reservationen 4 under punkten 8, Befrämjande av husdjursaveln m. m., föreslår utskottets centerparti- och moderatledamöter att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att aviserad utredning om bl. a. stalligt stöd till hästaveln ges en allsidig sammansättning. I motionen 1978/79:650, som yrkandet grundar sig på, föreslås en parlamentarisk utredning. Motionen i fråga är undertecknad av såväl center- som moderatledamöter och någon socialdemokratisk ledamot. Utskottets majoritet anser det olämpligt att i förväg binda regeringen vid ett bestämt handlande härvidlag. Av den anledningen avstyrks motionen.

I samma motion, 1978/79:650, yrkas att riksdagen i avvaktan på förut nämnd utredning beslutar att verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri inte får minskas under nuvarande nivå. Yrkandet följs upp i reservationen 5. Mot bakgrund av denna reservation vill jag framhålla att lantbruksstyrelsen givetvis har ett ansvar för att verksamheten drivs i enlighet med statsmakternas beslut. Utskottets majoritet har med anledning härav inte heller skäl att förorda något sådant riksdagens beslut i fråga om berörd verksamhet som förordas i motionen 650 yrkande 2. Jag yrkar bifall till utskottets hemställan på denna punkt och avslag på reservationen 5.

INGEMAR HALLENIUS (c):

Herr talman! Det skördeskadeskydd för det svenska jordbruket som vi nu har infördes 1961. Syftet med skördeskadeskyddet är att ge de enskilda jordbruksföretagen ett skäligt ekonomiskt skydd mot förluster på grund av skördeskador. Skyddet är obligatoriskt för alla jordbruksföretag med mer än 2 hektar brukad åker, och det är utformat som ett katastrofskydd med relativt hög självrisk.

Skyddet bekostas gemensamt av staten och jordbrukarna. Skördeskadecersättningarna bestrids med medel ur skördeskadefonden, till vilken staten bidrar med 30 milj. kr. och jordbrukarna med ca 15 milj. kr. Förslaget för nästa budgetår innebär ett oförändrat anslag på 30 milj. kr.

Socialdemokraterna återkommer även i år med sitt förslag att ytterligare budgetmedel inte skall anvisas till fonden. Skördeskadefonden uppgår enligt vad Håkan Strömberg sade till ca 300 milj. kr. och är därför enligt reservanternas uppfattning inte i behov av ytterligare förstärkning. F. n. torde skördeskadefonden uppgå till 270 milj. kr. Jag anser att det inte är förenligt med skördeskadestyddets försäkringsmässiga karaktär att låta finansieringen variera på grund av budgetläge eller tillfälliga förändringar i skördeutfallet mellan olika år. Utskottet anser också att ensidigt beslut från statens sida att ta bort det statliga bidraget inte är acceptabelt mot bakgrund av gällande principer för fördelning av ansvaret för fondens uppbyggnad mellan staten och jordbruket.

En sådan åtgärd vore ett direkt brott mot den överenskommelse som träffades 1969, då staten utfäste sig att satsa 30 milj. kr. mot att jordbrukarna själva stod för 15 milj. kr. Man anknöt då till den fördelning som gällde för arbetslöshetskassan.

För 1978 skall utbetalas 24 milj. kr. i skördeskadeersättningar. Motsvarande summa för 1977 var 74 milj. kr., varav 45 milj. kr. enbart till de två nordligaste länen. När så stora summor krävs enbart i två län vid en allvarlig skördeskada visar det att om vi skulle få en allvarlig skördeskada också i Syd- och Mellansverige skulle det komma att krävas mycket stora summor. Den behållning som nu finns i fonden, 270 milj. kr., är i så fall helt otillräcklig.

Det sammanlagda skördevärdet är 7,4 miljarder kronor. Skördeskadefonden uppgår inte till mer än 3-4 % av detta värde. Från försäkringsmässig synpunkt kan man således inte hävda att den är för stor. Skall den nivån hållas behöver fonden öka eftersom skördevärdet ökar. Utskottet hänvisar också till att skördeskadestyddet är föremål för översyn av en utredning.

Under punkten 16, Administration av permanent skördeskadestydd m. m., föreslås att medel anvisas inte bara till skördeskadestyddets administration utan också till övrig lantbruksstatistik.

Socialdemokraterna yrkar i en reservation en minskning av detta anslag med 480 000 kr. som skall överföras till andra undersökningar. Ett utredningsarbete pågår som berör SCB:s lantbruksstatistik, och vi anser att detta bör vara klart så att det kan ge underlag för bedömning av den lantbruksstatistik som behövs. Att minska detta anslag bara för att man vill ha pengar till andra undersökningar anser jag att det inte finns någon saklig grund för.

Herr talman! Jag yrkar bifall till jordbruksutskottets hemställan på dessa punkter.

HÅKAN STRÖMBERG (s) kort genmäle:

Herr talman! När fonden har kommit upp i ett belopp på ca 300 milj. kr. och är föremål för utredning finns det, som vi ser det, ingen anledning för staten att skjuta till 30 milj. kr. Som vi också säger i vår motion bör detta även gälla de medel som tillförs fonden från jordbruksnäringen.

Om skördekatastrofer skulle drabba stora delar av vårt land skulle

Torsdagen den
5 april 1979

Jordbruk, fiske
m. m.

skördeskadefonden naturligtvis inte räcka – den är avsedd att täcka mera normala skador, som dock kan drabba enskilda brukare hårt. Vid större skador måste samhället givetvis ta sitt ansvar. Sådana är fonden inte avsedd för – i så fall skulle staten och jordbruksnäringen vara tvungna att satsa mycket stora belopp.

Jag kan inte förstå att Ingemar Hallenius inte vill vara med om att ge jordbruket de 15 milj. kr. som vi föreslår i vår motion.

INGEMAR HALLENIUS (c) kort genmäle:

Herr talman! Ger vi inga anslag till skördeskadefonden innebär det att vi minskar tryggheten för jordbrukarna. När vi införde systemet med en skördeskadefond var meningen den att jordbruket inte vid varje allvarlig skördeskada skulle behöva gå till staten och få medel. Avsikten med fonden är alltså att den skall klara normala skördeskador.

1969 års utbetalningar uppgick till ungefär 140 milj. kr. Då var skördevärdet knappt 4 miljarder kronor. I dag är det 7,4 miljarder kronor. En skada av motsvarande storlek som år 1969 skulle därför, med denna höjning av skördevärdet, slå mycket hårt. Det visar att fonden ingalunda är så stor som Håkan Strömberg vill göra gällande – den uppgår bara till 3 å 4 % av skördevärdet. Anser Håkan Strömberg att detta från försäkringsmässig synpunkt är tillräckligt?

HÅKAN STRÖMBERG (s) kort genmäle:

Herr talman! Sedan fonden infördes 1961 har det endast tre år utbetalats större belopp än som årligen har inlutit till fonden. Fonden har därför fått ett ganska betydande belopp.

Som jag sade betalas det ut 26,3 milj. kr. ur fonden för 1978 års skördeskador och inflyter av avgiftsmedel 45 milj. kr. Därtill kommer räntan på fondens medel. De belopp som skall betalas ut för 1978 års skördeskador uppgår inte ens till det belopp som räntan utgör. Fonden får därför också med utskottsmajoritetens förslag en betydande ökning. Det är i detta budgetläge som vi socialdemokrater anser att vi inte för nästkommande budgetår behöver tillföra fonden mera statliga medel.

INGEMAR HALLENIUS (c) kort genmäle:

Herr talman! När en fråga är under utredning och när man dessutom kan räkna med att utredningen relativt snart kommer med sitt betänkande brukar man inte vilja vidta några åtgärder utan avvakta utredningens resultat och även vad remissorganen har att säga, just för att få ett bättre underlag för bedömningen av den framtida utformningen. Också det talar för att vi inte nu skall företa några ändringar av de principer som gäller.

Förste vice talmannen anmälde att Håkan Strömberg anhållit att till protokollet få antecknat att han inte ägde rätt till ytterligare replik.

FILIP JOHANSSON (c):

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Herr talman! Jordbrukets produktpriser fastställs som regel av riksdagen efter överläggningar mellan jordbrukets förhandlingsdelegation och statens jordbruksnämnd. Vi har känt en väldig trygghet därför att riksdagen praktiskt taget aldrig har ändrat på de överenskommelser som där har träffats. Så har inte skett de senaste åren, och inte heller tidigare.

Men nu befinner vi oss i den underliga situationen att socialdemokraterna långt efter det att riksdagen har fastställt prissättningen motionerar om att man skall ta pengar ur de medel som jordbruket har förhandlat sig till för att täcka vissa kostnader, i det här fallet drygt 8 milj. kr. Vid ett senare tillfälle kommer vi att få behandla ett förslag att man skall anvisa 100 milj. kr. av dessa medel till annat ändamål. Detta är det mest förvånansvärda jag har varit med om i detta sammanhang.

Och personer som suttit med i överläggningarna och godtagit uppgörelsen utan att reservera sig på denna punkt – jag tänker på Grethe Lundblad – skriver under en motion där det föreslås att man skall ta av införselavgiftsmedlen till att betala kostnader, som vi tidigare varit överens om att man skall betala med budgetmedel!

För dem som är insatta i dessa frågor är det säkert känt att införselavgiftsmedlen är tagna i anspråk – inte till 100 % utan ännu mera. I budgeten för 1978/79 saknas 37 milj. kr. för att man skall komma upp till vad som har överenskommit. Det torde inte råda någon som helst tveksamhet, utan detta är säkerligen alla de som har varit med om dessa överläggningar medvetna om. Trots detta ger man sig ändå till att föreslå att av dessa regleringsmedel skall betalas kostnader som vanligen betalas med budgetmedel.

Jag tycker att detta är djupt oroande. Jag frågar mig: Skall det bli en vana att man först träffar en överenskommelse, som riksdagen stadfäster och beslutar skall gälla, och sedan kommer igen i det fortsatta riksdagsarbetet och, för att betala vissa kostnader, tar av de pengar som jordbruket har förhandlat sig till? Nog är det fruktansvärt att vi skall behöva sitta här och höra att man gör gällande att de medel som anslås till dessa garantirammar – där statens enda insats är att ställa lånegarantier – åstadkommes genom att budgetmedel tas i anspråk.

Aldrig tidigare har jag hört talas om att garantiramarna har betecknats såsom budgetmedel, som staten ställer till jordbrukets förfogande. I stället utgår dessa budgetmedel såsom lån till jordbrukarna och ger dem möjlighet till omfattande insatser, som sedan ger arbete åt människorna ute i bygderna.

Jag har väldigt svårt att förstå att man skulle behöva pruta på dessa garantirammar. Det må vara en sak om man anser att till garantiramarna inte skall utgå mer medel än som anvisats. Men att man betecknar dessa medel såsom budgetmedel måste jag reagera mycket starkt mot.

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

HÅKAN STRÖMBERG (s):

Herr talman! Om det nu vore så som Filip Johansson påstod i talarstolen, nämligen att jag har sagt att dessa medel skall tas av de pengar som jordbruket har förhandlat sig till, skulle också jag tycka att det vore underligt. Men jag trodde att Filip Johansson hade läst vår motion, dvs. förstått att dessa medel får tas ut vid kommande förhandlingar. Då får vi självfallet komma överens om hur mycket vi är beredda att betala ut direkt till jordbruket via priserna men också vad vi är beredda att avsätta till andra viktiga ändamål som vi tycker är väsentliga. Jag vet att jordbruket tycker att just kursverksamheten är en mycket viktig del, och jag tror att jordbruket är berett att avstå en del medel just för att kunna utveckla kursverksamheten, eftersom den ofta leder till ett förbättrat resultat av jordbruket.

FILIP JOHANSSON (c):

Herr talman! Det blir värre och värre för varje gång Håkan Strömberg tar till orda. Det torde väl ändå inte vara okänt för Håkan Strömberg att avtalet gäller till det kommande budgetårets utgång. Det är av de medel som vi har förhandlat oss till för kommande budgetår som ni nu anvisar pengar. Det är inte fråga om att vi skall träffa något nytt avtal efter den 1 juli i år. Avtalet räcker fram till det kommande budgetårets slut. Förhandlingarna är följaktligen avklarade för länge sedan, och pengarna är tagna i anspråk. Det borde Håkan Strömberg rimligen känna till. Om Håkan Strömberg inte vet det, så gå över och fråga Grethe Lundblad. Hon vet det alldeles säkert.

HÅKAN STRÖMBERG (s):

Herr talman! Det är inte fråga om dessa pengar, utan det gäller pengar för kommande budgetår. Det är ju det som vi nu diskuterar.

AXEL KRISTIANSSON (c):

Herr talman! Jag har lyssnat på den här debatten och jag måste fråga herr Strömberg: Menar då herr Strömberg att man den här vägen skall övervältra detta på konsumenterna? Det är ju faktiskt vad herr Strömbergs recept innebär.

Överläggningen var härmed slutad.

Punkterna 1 och 2

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 3

M o m . 1-3

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 4

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 1 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen

vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Strömberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 3 mom. 4 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 1 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 142
Nej - 126

Punkten 4

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 2 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Strömberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 4 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 2 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 142
Nej - 124

Punkten 5

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 6

M o m . 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 3 av Einar Larsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 6 mom. 1 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 3 av Einar Larsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Einar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 201
Nej - 66
Avstår - 1

M o m . 2

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 7

Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 8

M o m . 1

Utskottets hemställan bifölls.

M o m . 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 4 av Einar Larsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 8 mom. 2 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 4 av Einar Larsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Einar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 155
Nej - 111
Avstår - 2

Punkten 9

M o m . 1 och 2

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 5 av Einar Larsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 9 mom. 3 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 5 av Einar Larsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Einar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 155

Nej - 112

Punkterna 10-14

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 15

M o m . 1

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 6 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Strömberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 15 mom. 1 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 6 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 142

Nej - 124

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Jordbruk, fiske
m. m.*

Torsdagen den
5 april 1979

Jordbruk, fiske
m. m.

M o m . 2 och 3

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Punkten 16

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 7 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Strömberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 16 röstar ja.

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 7 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 142

Nej - 124

Punkterna 17-29

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 30

M o m . 1

Utskottets hemställan bifölls.

M o m . 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 8 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Håkan Strömberg begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 30 mom. 2 röstar ja,

den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 8 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Håkan Strömberg begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 140

Nej - 125

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

Punkten 34–39

Utbildning och forskning

FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Gemensam överläggning hålls rörande punkterna 34–39, varvid yrkanden får framställas beträffande samtliga dessa punkter.

I det följande redovisas endast de punkter, vid vilka överläggningen framställts särskilda yrkanden.

Punkten 35 (Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag)

Regeringen hade under punkterna G I–G 7 (s. 84–95) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta en personlig tjänst som professor i enlighet med vad som i propositionen förordats,
2. till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 224 060 000 kr.,
3. till Sveriges lantbruksuniversitet: Bokinköp m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 550 000 kr.,
4. till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 69 102 000 kr.,
5. till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksdriften för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
6. till Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 393 000 kr.,
7. till Sveriges lantbruksuniversitet: Djursjukhuset i Skara för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 652 000 kr.,
8. till Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 27 457 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionerna

1978/79:980 av Bertil Fiskesjö (c), vari hemställts att riksdagen hos regeringen begärde att högskoleförordningen för Sveriges lantbruksuniversitet ändrades så att de studerande tillerkändes utökad representation i styrelse och planeringsberedning i enlighet med vad som angetts i motionen,

1978/79:986 av Alfred Håkansson m. fl. (c, s, m, fp, vpk), vari hemställts att riksdagen till Bidrag till driften av Norrvikens trädgårdar under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhål-

Torsdagen den
5 april 1979

*Utbildning och
forskning*

lande till regeringens förslag med 100 000 kr. förhöjt anslag av 250 000 kr..

1978/79:992 av Einar Larsson m. fl. (c), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 1) hemställtts att riksdagen beslutade att vid behandling av propositionen 1978/79:100 bil. 13 G Utbildning och forskning till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 966 000 kr. ökat anslag.

1978/79:1472 av Rune Ångström (fp) och Börje StenSSon (fp),

1978/79:1983 av Jan-Ivan Nilsson m. fl. (c. m), vari hemställtts att riksdagen beslutade att vid behandling av propositionen 1978/79:100, bil. 13 G Utbildning och forskning, till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 350 000 kr. ökat anslag, varvid dessa extra medel fördelades på inrättande av tjänst som försöksledare i norra Sverige (150 000 kr.) och för bestridande av driftkostnader därmed (200 000 kr.), och

1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 7) hemställtts att riksdagen till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 2 214 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet hemställde

att riksdagen skulle

1. bemyndiga regeringen att inrätta en personlig tjänst som professor i enlighet med vad i propositionen förordats,

2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79:922 och 1978/79:1983, båda motionerna såvitt nu var i fråga, samt motionen 1978/79:2135, yrkandet 7, till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 224 060 000 kr.,

3. lämna motionen 1978/79:986 utan åtgärd,

4. lämna motionen 1978/79:1472 utan åtgärd,

5. som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1978/79:980 anfört om antalet studerande som borde ha rätt att ingå i lantbruksuniversitetets styrelse m. m.,

6. till Sveriges lantbruksuniversitet: Bokinköp m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 550 000 kr.,

7. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:992 såvitt nu var i fråga och motionen 1978/79:1983 i återstående del till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 69 102 000 kr.,

8. till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksdriften för bugetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

9. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:992 såvitt nu var i fråga till Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett

reservationsanslag av 15 393 000 kr.,

10. till Sveriges lantbruksuniversitet: Djursjukhuset i Skara för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 652 000 kr.,

11. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:992, såvitt nu var i fråga, till Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 27 457 000 kr.,

Reservationer hade avgivits

9. beträffande anslagsberäkningen av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet under 2 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:2135, yrkandet 7, samt med avslag på motionerna 1978/79:992 och 1978/79:1983, båda motionerna såvitt nu var i fråga, till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 221 846 000 kr.,

10. beträffande anslagsberäkningen av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (samtliga c) som ansett att utskottet under 2, 7, 9 och 11 bort hemställa

att riksdagen skulle

2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79:992 och 1978/79:1983, båda såvitt nu var i fråga, samt med avslag på motionen 1978/79:2135, yrkandet 7, till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 224 576 000 kr.,

7. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:992, såvitt nu var i fråga, och motionen 1978/79:1983 i återstående del till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 69 952 000 kr.,

9. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:992, såvitt nu var i fråga, till Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 893 000 kr.,

11. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:992, såvitt nu var i fråga, till Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 27 907 000 kr.,

11. beträffande Norrvikens trädgårdar av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som ansett att utskottet under 3 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av motionen 1978/79:986 som sin mening ge regeringen till känna vad reservanterna anförut angående bidrag till Norrvikens trädgårdar.

Punkten 36 (Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.)

Regeringen hade under punkten G 8 (s. 95–103) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
2. till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 8) hemställts att riksdagen till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisade ett i förhållande till regeringens förslag med 2 milj. kr. minskat reservationsanslag.

Utskottet hemställde
att riksdagen skulle

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:2135, yrkandet 8, till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 000 kr.

Reservation hade avgivits

12. av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (samtliga s) som ansett att utskottet under 2 bort hemställa

att riksdagen skulle med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:2135, yrkandet 8, till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 24 000 000 kr.

Punkten 37 (Jordbruksforskning)

Regeringen hade under punkten G 9 (s. 103–104) föreslagit riksdagen att till Jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 485 000 kr.

I detta sammanhang hade behandlats motionen 1978/79:992 av Einar Larsson m. fl. (c), vari såvitt nu var i fråga (yrkandet 2) hemställts att

riksdagen beslutade att vid behandling av propositionen 1978/79:100 bil. 13 G Utbildning och forskning till Statens råd för skogs- och jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 600 000 kr. ökat anslag.

Utskottet hemställde

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79:992 i återstående del till Jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 15 485 000 kr.

Reservation hade avgivits

13. av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (samtliga c) som ansett att utskottet bort hemställa att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79:992 i återstående del till Jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisade ett reservationsanslag av 16 085 000 kr.

ÅKE WICTORSSON (s):

Herr talman! I reservationen 9 kräver vi att samma besparingsalternativ skall gälla för lantbruksuniversitetet som för andra högskolor, och i reservationen 12 har vi en annan bedömning av medelsåtgången.

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till dessa reservationer.

EINAR LARSSON (c):

Herr talman! Börje Stensson har här tidigare uttryckt sin stora glädje över att denna magra budgetproposition med socialdemokraternas hjälp har kunnat föras till enhälliga utskottsbetänkanden på i stort sett alla punkter.

Jag vet inte riktigt hur en budgetbehandling eller en propositionsbehandling skall se ut här i riksdagen om inte regeringen just nu skall uttrycka sin glädje över att den i alla fall inte är så särskilt illa behandlad. Men denna glädje över att en mager budget har fått gå vägen och t. o. m. varit utsatt för ytterligare prutningar av socialdemokraterna, den delas inte av alla. Den delas inte av näringen, och den delas framför allt inte av Sveriges lantbruksuniversitet, som är den viktigaste biten i det avsnitt som skall diskuteras nu.

Här sker alltså en mycket hårdhänt behandling av utbildning och forskning på jordbrukets område, en betydligt mera hårdhänt behandling än vad som gäller övrig utbildning och forskning i vårt land.

Det har funnits tider då vi känt en viss glädje över att lantbruksuniversitetet fick lyda under jordbruksdepartementet. När vi nu ser den behandling lantbruksuniversitetet fått i årets budget och jämför med den behandling övrig utbildningsverksamhet får, börjar vi fundera över om det allttjämt är anledning till glädje över det huvudmannaskapet. I allmänhet har utbildning och forskning kunnat räkna med 12-procentiga höjningar. För jordbruket och lantbruksuniversitetet har man stannat vid 8 %.

För centerns del har vi följt upp de tankegångar som fördes när man var i regeringsställning. Vi har framfört dem i vår partimotion som innebär att man

bör försöka tillgodose de krav som ställs från forskning och undervisning.

Socialdemokraterna går rätt hårt fram här också. Man prutar allmänt 2,2 miljoner här, 2 miljoner på möbler, litet på administrationen osv. Jag vill bara säga att i detta avsnitt är de socialdemokratiska prutningarna mera ärliga än i den övriga delen av budgeten. Man försöker inte i det här sammanhanget ens låtsas att någon annan bör betala de belopp man avslår, och det tycker jag i alla fall är ärligt.

Jag tycker att när det gäller utbildning och forskning är det anmärkningsvärt att man inte har något att ställa upp, exempelvis i det avsnitt där lantbruksuniversitetet begär pengar för forskning om alternativ odling.

Från denna talarstol hör man ofta folkpartister och socialdemokrater säga att det skulle finnas anledning att överväga forskning om alternativ odling i vårt land och att det skulle finnas anledning att överväga alternativa metoder till användningen av handelsgödsel och kemikalier i jordbruket. Lantbruksuniversitetet har tagit upp den tanken och sagt att det är tid att få till stånd den forskning som så många har bett om.

Jag beklagar att jordbruksutskottets ärenden kommer upp till behandling vid den här tidpunkten på dygnet. Det får inte medföra att vi slarvar med sakbehandlingen. Jag beklagar också att inte utskottet i dess helhet varit berett att ställa upp bakom tankarna på en alternativ forskning. Det hade här funnits utrymme för den handlingskraft och det initiativ som man på socialdemokratiskt håll och folkpartihåll har talat om. Detta tar sig inte här några uttryck, utan tillsammans ger folkpartiet och socialdemokraterna anslaget till jordbrukets utbildning och forskning en hårdhänt behandling. Detta är bara att beklaga.

Herr talman! Jag ber att få yrka bifall till reservationer där mitt namn förekommer och i övrigt till utskottets hemställan.

KERSTIN ANÉR (fp):

Herr talman! Jag yrkar bifall till vad utskottet hemställt på alla de nu aktuella punkterna. Jag skulle ha varit glad om jag hade kunnat yrka bifall till en del av de större anslag som lantbruksuniversitetet begärt. Jag håller med om att det är utomordentligt värdefulla uppgifter som det har begärts anslag till. Men tyvärr har i dagens finansiella läge jordbruksministern och utskottsmajoriteten varit tvungna att prioritera på annat sätt.

Det görs stora satsningar på forskning av det här slaget i andra sammanhang, som inte behandlas i det här utskottsbetänkandet. Men om man ser på vad jordbruksdepartementet i år över huvud taget satsar inom t. ex. växtförädlingen, kan man inte säga att forskningen på detta område har blivit satt på undantag. Den har tvärtom blivit väl tillgodosedd i år, även om detta inte gäller det här speciella anslaget.

Jag yrkar med detta avslag på reservationerna 10 och 11.

De socialdemokratiska förslag som går ut på att spara kan jag inte låta bli att uppskatta, även om jag inte kan yrka bifall till dem. Jag tycker att det är sunt och riktigt, när man föreslår ökade anslag på ett håll, att man då försöker spara på något annat.

Nu kan jag emellertid inte yrka bifall till dessa besparingsförslag. Förslaget i reservationen 9 innebär t. ex. att man skulle få dra in 15 å 20 tjänster vid lantbruksuniversitetet. Eftersom lantbruksuniversitetet fått rätt stora fasta resurser under senare år, skulle dessa resurser komma att utnyttjas dåligt om man blev tvungen att minska antalet tjänster. Den besparing som föreslås i reservationen 12 skulle medföra att man inte kunde genomföra upphandling av inredning och utrustning enligt de planer man har. I en del lokaler skulle man inte kunna flytta in vid beräknad tid. Det innebär alltså egentligen inte någon besparing, utan det betyder att man skjuter kostnaderna framför sig.

Jag yrkar alltså på alla dessa punkter bifall till vad utskottet hemställt.

ALFRED HÅKANSSON (c):

Herr talman! I jordbruksutskottets betänkande 1978/79:20 behandlas under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet en fempartimotion om ökat bidrag till driften av Norrvikens trädgårdar i Båstad.

Norrvikens trädgårdar skapades på initiativ och under ledning av trädgårdsarkitekten Rudolf Abelin i början av 1900-talet. De bestod av två olika slags trädgårdar, dels stilträdgårdarna, omfattande ett område om ca 18 ha, dels fruktträdgårdarna, som nu till största delen är nedlagda, omfattande ett område om ca 25 ha, eller totalt 43 ha.

Norrvikens trädgårdar inköptes år 1942 av Rederi AB Nordstjernen, som 1970 tillkännagav sin önskan att avveckla sitt engagemang i trädgårdarna. Nordstjernen var villigt att till lämplig huvudman överlåta stilträdgårdarna jämte huvudbyggnader under förutsättning att de kom att drivas på samma sätt och i samma anda som genom Nordstjernans försorg hittills hade skett.

Villkoren var då att Nordstjernen skulle till den nye huvudmannen överlåta stilträdgårdarna utan vederlag och under förutsättning att trädgårdarnas drift säkrades under en tid av minst fem år. Vidare skulle Nordstjernen till denne huvudman utarrendera fruktträdgårdarna under en tid av 20 år mot en årlig avgift av 5 000 kr., mot villkor att området användes för ändamål som har samband med driften av stilträdgårdarna.

Efter den utredning som år 1970 utfördes på uppdrag av jordbruksdepartementet drivs verksamheten nu som en stiftelse från år 1971.

Denna utrednings ekonomiska beräkningar enligt 1970 års priser slutade på en omsättning av 400 000 kr. Inkomsterna beräknades genom inträdesavgifter och övriga inkomster till 200 000 kr., och således skulle det bli ett underskott på 200 000 kr., som då skulle täckas genom ett årligt anslag från intressenterna.

Huvudmännen godtog att täcka 200 000 kr. enligt följande fördelning av underskottet:

Staten skulle stå för 50 %. Skånelandstingen Malmöhus och Kristianstad liksom Helsingborgs kommun vardera 10 %, Båstads och Ängelholms kommuner vardera 5 %, Trädgårdsnäringens riksförbund 2,5 % och Nordstjernen 7,5 %.

Vidare har huvudmännen garanterat att om något år går med förlust utöver anslaget, skall denna täckas efter samma fördelningsgrund. Förlust har inträffat flera år, bl. a. 1978. Avtalet löper på femårsperioder.

Huvudbyggnaden vid Norrviken har kunnat restaureras genom att arbetet utförts som beredskapsarbete med hundraprocentigt statsbidrag till en kostnad av ca 2 milj. kr. Denna liksom den övriga anläggningen i sin helhet kräver ett betydande underhåll. Bidrag till utrustning och inventarier i huvudbyggnaden har kunnat ske genom ett villkorat bidrag från Allmänna arvsfonden om 100 000 kr. Villkoret var att stiftelsen bidrog med samma summa till ändamålet. Den sista delen av detta stiftelsens åtagande om 40 000 kr. har avklarats under 1978.

Den 30 juni 1976 utgick den första femårsperioden under vilken Norrvikens trädgårdar drivits av en stiftelse. Inför en ny avtalsperiod för stiftelsen hade styrelsen gjort en utredning om behovet av fortsatt stöd från intressenternas sida. I december 1975 gjordes en hemställan till regeringen om överläggningar om den fortsatta driften, jämte en anhållan om höjning av det totala bidraget från 200 000 till 400 000 kr. Överläggningar ägde rum men dessa ledde inte till någon höjning av anslaget. 1977 erhöles däremot utöver fastställt driftkostnadsbidrag ett anslag på 150 000 kr. för bekostande av en ny vattentäkt och en bevattningsanläggning, vilken var behövlig för att kunna vårda och bevara trädgårdsanläggningarna. Avsaknad av investeringsmedel och driftunderskotten under flera verksamhetsår har omöjliggjort anskaffning av erforderlig maskinell utrustning i den utsträckning som rent tekniskt kunnat vara möjlig och därmed minska den personella insatsen.

Den kraftiga omkostnadsökningen de senaste åren har sin grund i att manuella arbetsuppgifter dominerar i en anläggning av Norrvikens särart, och det är just arbetslönerna och de sociala kostnaderna för arbetskraften som ökat mest bland utgiftsposterna i stiftelsens verksamhet. För att möta de ökade kostnaderna har styrelsen bl. a. varit nödsakad att flera gånger höja inträdesavgiften från 4 kr. 1971 till 10 kr. 1979.

Enligt styrelsens bedömning innebär en felaktigt avvägd avgiftssättning risk för minskat besöksantal. Verksamheten förlorar en del av sitt egentliga syfte att erbjuda turister, studerande, skolklasser m. fl. en hortikulturell upplevelse som de inte kan få någon annanstans. De ökade besöksiffrorna från 49 000 år 1971, rekordåret 1977 med 108 000 och för 1978 med 95 000 personer visar att Norrvikens trädgårdar har en uppgift och väcker intresse. Men styrelsen är klar över att det ständigt behövs en viss förnyelse.

Det finns många storartade parker litet varstans ute i världen, men det är ett allmänt erkännande av att Norrviken är unikt genom sin uppbyggnad av flera olika historiska trädgårdsstilar. Norrvikens trädgårdar, "kultur i natur", är väl värda att bevara, ty något liknande kan inte på nytt åstadkommas till rimliga kostnader.

Kostnadsförändringen sedan stiftelsens tillkomst för åtta år sedan har medfört att den då beräknade omsättningen på 400 000 kr. för år 1979 kommer att uppgå till 1 250 000 kr. Och då styrelsen av skäl som jag tidigare omnämnt inte vågar höja inträdet för mycket anhålles om en uppräknig av

anslaget till 250 000 kr. från statens sida, vilket då skulle följas upp av de övriga huvudmännen. Det skulle därmed kunna innebära en penningvärdesmotsvarighet i förhållande till 1971 års anslag. Stiftelsen är väl medveten om intressenternas ansvar enligt finansieringsavtalet om täckning av uppkommande underskott.

Nackdelen med detta är emellertid att innan bokslutet är klart och förhandlingar med intressenterna vidtagits har som regel sex sju månader förflutit. Under denna tid har stiftelsen svårigheter att skaffa medel för att kunna betala löner och täcka andra löpande utgifter. Svårigheterna har varit särskilt stora nu, eftersom 1978 års verksamhet gick med över 200 000 kr. i förlust.

Norrvikens personal består f. n. av fem heltidsanställda. Men under sommarmånaderna utökas personalen med ca 45 personer, i huvudsak skolungdom som kan finna en meningsfull sysselsättning.

Herr talman! Med det anförda yrkar jag bifall till reservationen 11 till detta betänkande.

Överläggningen var härmed slutad.

Punkten 34

Utskottets hemställan bifölles.

Punkten 35

M o m . 1

Utskottets hemställan bifölles.

M o m . 2

Propositioner gavs på bifall till 1:o) utskottets hemställan, 2:o) reservationen nr 9 av Maj Britt Theorin m. fl. samt 3:o) reservationen nr 10 av Einar Larsson m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förstnämnda propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då Einar Larsson begärde votering upptogs för bestämmande av kontrapropositionen ånyo de båda återstående propositionerna, av vilka den under 2:o) angivna förklarades ha flertalets mening för sig. Sedan Einar Larsson begärt votering även beträffande kontrapropositionen, upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren till kontraproposition i huvudvoteringen angående jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 35 mom. 2 antar reservationen nr 9 av Maj Britt Theorin m. fl. röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren till kontraproposition i nämnda votering antagit reservationen nr 10 av Einar Larsson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Finar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 130
Nej - 67
Avstår - 68

I enlighet härmed blev följande voteringsproposition uppläst och godkänd:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 35 mom. 2 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 9 av Maj Britt Theorin m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Åke Wictorsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 115
Nej - 123
Avstår - 28

M o m . 3

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 11 av Einar Larsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 35 mom. 3 röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 11 av Einar Larsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Finar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 147
Nej - 116
Avstår - 1

M o m . 4-6

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

M o m . 7, 9 och 11

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 10 av Einar Larsson m. fl. i motsvarande del, och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 35 mom. 7, 9 och 11 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 10 av Einar Larsson m. fl. i motsvarande del.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Einar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 193
Nej - 70
Avstår - 1

M o m . 8 och 10

Kammaren biföll vad utskottet i dessa moment hemställt.

Punkten 36

M o m . 1

Utskottets hemställan bifölles.

M o m . 2

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 12 av Maj Britt Theorin m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Åke Wictorsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 36 mom. 2 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 12 av Maj Britt Theorin m. fl.

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Utbildning och
forskning*

Nr 123

Torsdagen den
5 april 1979

*Utbildning och
forskning*

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Åke Wictorsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 143
Nej - 123

Punkten 37

Propositioner gavs på bifall till dels utskottets hemställan, dels reservationen nr 13 av Einar Larsson m. fl., och förklarades den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Sedan Einar Larsson begärt votering upplästes och godkändes följande voteringsproposition:

Den som vill att kammaren bifaller jordbruksutskottets hemställan i betänkandet nr 20 punkten 37 röstar ja,
den det ej vill röstar nej.

Vinner nej har kammaren bifallit reservationen nr 13 av Einar Larsson m. fl.

Vid omröstning genom uppresning förklarades flertalet av kammarens ledamöter ha röstat för ja-propositionen. Då Einar Larsson begärde rösträkning verkställdes votering med omröstningsapparat. Denna omröstning gav följande resultat:

Ja - 194
Nej - 71
Avstår - 1

Punkterna 38 och 39

Kammaren biföll vad utskottet i dessa punkter hemställt.

På förslag av förste vice talmannen beslöts att kammarens förhandlingar skulle fortsättas vid morgondagens sammanträde.

§ 6 Kammaren åtskildes kl. 23.51.

In fidem
BERTIL BJÖRNSSON

/Solveig Gemert